

1918

Núm. 19

Extraordinari

AGOMEE
Preu: 1 pta.

NIU ARTISTIC

**Revista mesal il·lustrada
amb col·laboració de les millors firmes catalanes**

**Desde el pròxim número de Febrer, augment de planes
i grans millores**

===== Valdrà 25 centims =====

Sotscripció anyal 4 pessetes

Per sotscripcions i anuncis a la Redacció i Administració

Llibertat, 4 o Trafalgar, 4 (quiosc de periodics)

Fabricació de genres de punt

EXPORTACIÓ :: Articles d'ocasió :: IMPORTACIÓ

Los Dollars

J. RENOM GARRIGA, S. en C.

Despatx: **Salmerón, 56** :: BARCELONA

TELEFON 43 G. — (Gracia) —

JOSEP M.^A CAMPS ARNAU

ESCUPTOR

Menéndez Pelayo, núm. 110
BARCELONA - GRACIA

La Adriana

Merceria i Novetats

DE

: J. Llorens Galán :

Rambla de Catalunya, 88
(cantonada Mallorca, 249)
— CASA FUNDADA EN 1880 —

TELEFON G. 389 **BARCELONA**

Merceria

IDEAL

Novetats

DE

Vda. de Perera

**Es la mes assortida
i ven a preus
sense competencia**

Salmerón, 47

BAR La Campana del Norte

DE

Anton Rafecas

Menjars, café,
Magníficas habitaciones
Noverts desde 2'50 pessetas

Carrer Vilanova, núm. 9
(aprop l'Estacio del Nort)

Teléfon 375 S P
BARCELONA

**Fábrica de llibres ratllats i objectes
d'escriptori**

**Francisco
Salellas**

Corts, 644 (entre Passelg de Gracia i Clarís) : Teléfon A 3514

BARCELONA

GRAVATS SOBRE TOTA CLASSE DE METALLS - Palma de St. Just, 12, 5^{nt}-1. ^a

CLINICA dels
Doctors Emili Oños i Josep Marsal

del Hospital Clínic i

Cos Medic Municipal

MEDICINA GENERAL

Especialistes en enfermetats de la
pell i malalties genito - urinaries

Tallers, 55, pral. -:- BARCELONA

De 12 1/2 a 1 1/2 i de 7 a 9

SABATERIA

La Campana de Gracia

de

Manel Mariano

Gran assortit en calçat negre i de color

Travesera, 94 - BARCELONA-Gracia

Cristall-Pisa-Porcelana

Llorenç Balagueró

Travessera, 61 - Torrent de l'Olla, 75

Servei especial per a CAFES,
BARS I XACOLATERIES

ARTICLES PER A REGALS

SASTRERIA

Casa Capdevila

Plaça Rius i Taulet, 5

GRACIA

(Al costat de l'Estanc)

Atelier Photo - Industriel

BERMEJO

Treballs Cinematogràfics

Carrer de Mallorca, 447

BARCELONA

Calçat ESMATJES

Especialitat en la mida

:: i en peus delicats ::

ÚLTIMS MODELS

Salmerón, 264

BARCELONA

Cinta extirpadora del pel moixi i
mil voltes millor i mes ràpit
que la electricitat

Pilocarpol

Tonic regenerador i defensor
del cabell evitant al ensemps
la seva caiguda

Demanin-se en perfumeries, drogueries, perruqueries, etc.

Depositari exclusius per a la seva venta al por major:

ANONIMA ALMIRALL

Productes químics, farmaceutics i drogas

Universitat, 56, Provença, 236 - Telefon 1553 G.

Casa Ponsá

FLORS I PLANTES NATURALS

Adornos de salons, banquets, cistelles,
rams i corones

Clarís, 38 (cantonada Diputació)

Telefon 3089 A.

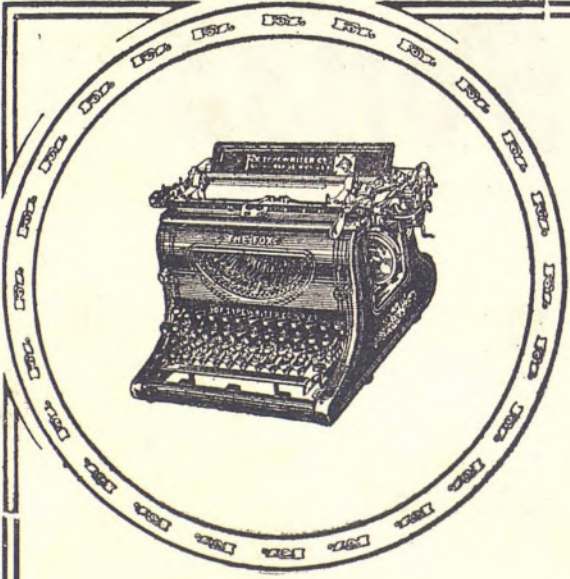
OBJECTES DE METALL I PAPER - Palma de Sant Just, 12, 5.^{nt}- 1.^a

Emili Hornosa

Olis i grasses lubricants, corretjes, amiantos
i accessoris de maquinaria en general

Fàbriques a Coll - Blanc

Despatx: Escudillers, 66

**La MÁQUINA
DE ESCRIBER**

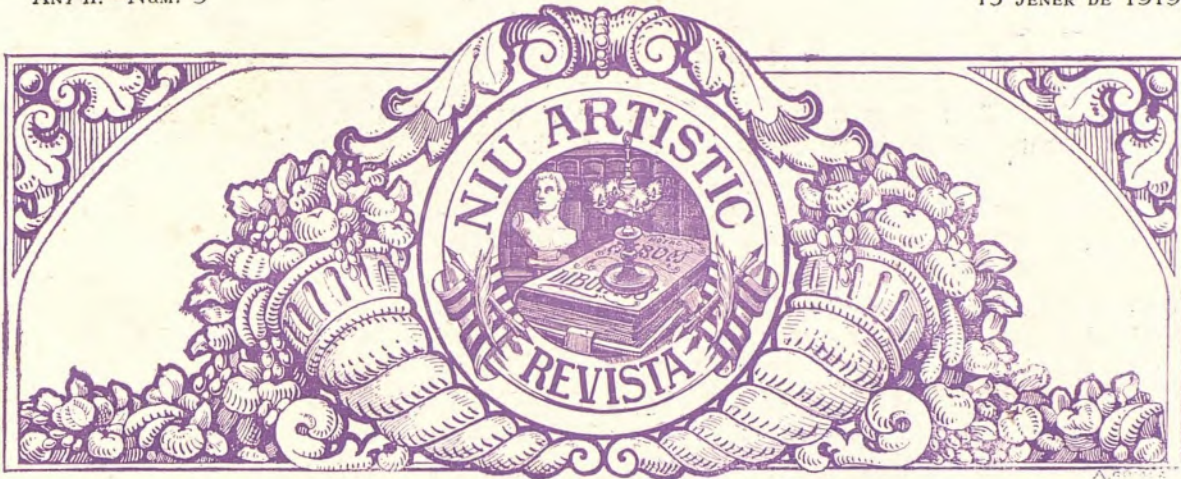
FOX

REUNEIX TOTES LES
PERFECCIONS

**Venanci Guillaumet
BARCELONA**

VERGARA, 1, Pral.

GRAVATS SOBRE OBJECTES D'OR I ARGENT - Palma de Sant Just, 12, 5.^{nt}-1.^a

Redacció i Administració: Llibertat, 4. - Barcelona Gracia

S'apropa l'hora de que Catalunya tornarà a ser nostra i ben nostra; el cor bateja ja amb l'emoció de les grans vigílies. Desde aquet lloc, volèm fer constar la nostre adhesió a tots els catalàns il·lustres que han emprès el camí definitiu de la victòria. Deu els guí i els il·lumini en el poc camí que els resta fer.

DETÚRA'T un moment, estimat llegidor, avants que resseguir totes les planes que formen aquesta Revista.

Detúra't un moment encara que sigui, enutjós, pèrrer uns minuts llegint aquestes ratlles que solsament de nosaltres parlen, sense cap altre interès per tú.

Detúra't un moment i sigues prou amable per compèndrer bé sense sombra d'ironia u desconfiança aquets entussiasmes nostres que'ns porten a parlar-te com si fossis un bon amic, un amic íntim a qui podem advertir, repartir, i encoratjar, segurs de que has de fer lo mateix amb nosaltres.

Veus-aquí en tes mans un nombre extraordinari, que representa, per nosaltres, un esforç encara molt més extraordinari, i veus-aquí que tú, una mica agé a les nostres preocupacions, el reberàs tal volta amb una fredor desencoratgedora.

Cal que sàpigues clarament quí som, i ço que volèm, perque no dubtis ní un moment més en ajudar-nos a cooperar amb nosaltres en aquesta obra sencilla pró altament profitosa.

* * *

El que som t'ho deiem ja en el primer nombre al fer la nostra presentació. Som uns amics, uns bons amics que ens hem acoblat fent de les nostres aspiracions personals un lloc comú, i l'esforç individual, que tal volta s'hauria fos per la fadiga que causa la prova solament de la obtenció del triomfar, troba una cooperació decidida, un estímul, un encoratgement en cada un de nosaltres.

I a l'escalf de l'unió íntima fuig el dimoniet de l'egoïsme, i volèm solament que un dels nostres, un company, el que sigui, arribi allà on nosaltres creiem que li pertoca, i per ço treballèm.

No volèm altra gloria personal que poguer dir, temps a venir:—Aquet nom gloriós, aquet el-legít, ha viscut entre nosaltres, a redós de les nostres crítiques humils, del nostre fervent entussiasme, de la nostra ajuda decidida.—

I en fòrem tots orgullosos de poguer dir que, una figura capdal catalana, ha sortit de

casa per gloria d'ell, per satisfacció nostra i per honra i profit de Catalunya.

Som en un moment grandíós, estimat llegidor, en un moment en que l'esforç que sembli més insignificant pot ser un gran homenatge a la nostra estimada Patria. Per ço voldriem que't compenetressis en aquesta idea nostra i per ço voldriem que portessis, també, la teva ferma col·laboració.

No volèm que sigui aquesta una Revista nostra solament, sinó que sigui també la teva, la dels altres, la de tots.

Aquí no hi hà un director i una redacció que mana, sinó solament una redacció i una direcció que ordena.

Les teves idees, les teves iniciatives, seràn tant ben ateses com les nostres, correigeix'ns sever i amable, guíens i orientens generosament, però mai ens abandonis; per una petita falta, per una lleu omissió que hi trovis, preferim una observació enérgica a la indiferència. Creu que lo que més ens ha dolgut fins ara es, que amb tantes deficiències com hem comès, no hem rebut ní una sola carta d'advertència i solament de felicitació, que malgrat agrair tota la bona fè, havèm de confessar que no ens han emocionat.

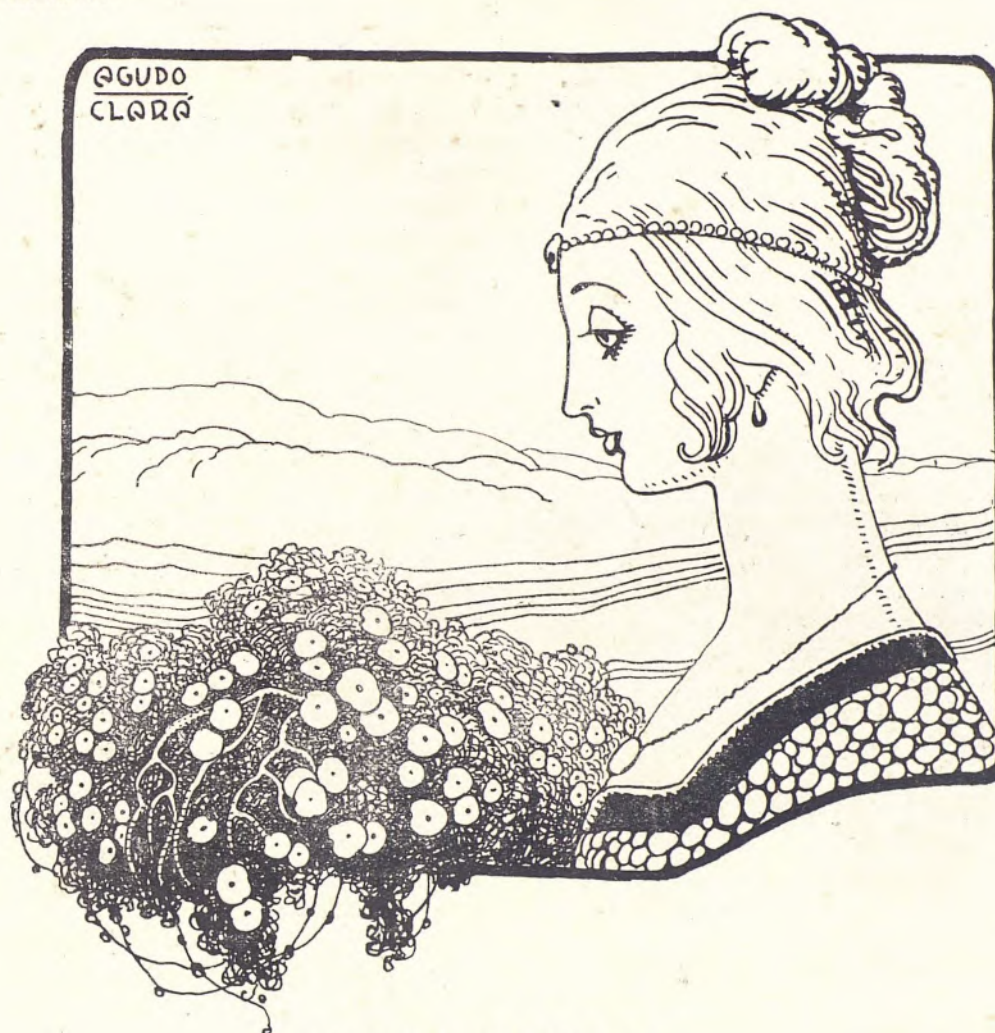
Pensa, amic llegidor, que en el moment literari actual son moltes les revistes en que solament poden col·laborar'hi els escullits, a on solsament poden manifestar-s'hi els mestres; pensa que tothom deu haver de passar l'aprenentatge, i nosaltres voldriem ser aquesta escola.

Veus-aquí el nostre projecte; fer una Revista interessant per a tots, i al mateix temps donar a conèixer aquells noms joves que son una esperança pel demà.

Veus-aquí el nostre projecte, que volèm millorar cada dia, i per això, desde el nombre prop·vinent, augmentarèm el número de planes i il·ustracions fent un petit augment en el preu, pujant-lo a 25 cèntims, que creiem serà compensat amb les millores que pensèm portar a cap.

* * *

Aquets son, francament explicats, els nostres propòsits; si't son agradables, vulgues col·laborar'hi, que si conseguim lo que volèm, serà un honrat orgull per tots nosaltres.

SOU DIGNA...

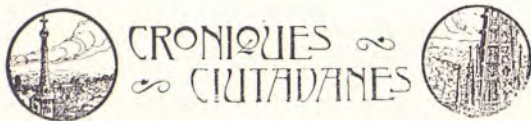
Sou digna d'aquell príncep d'insomni i poesia,
que'n bella sonatina cantaba un jorn Rubén...
Un príncep llegendari, vingut de llunyania
cercant la princeseta que mor d'anyorament.

Sou digna que un poeta, de vostres maravelles,
amb versos armoniosos ne faci un madrigal,
que digui de carícies, de besos i poncelles,
i porti de les aures el ritme musical.

Sou digna que les Gracies, omplenin vostra vida
de riures i dolceses que allunyen tot neguit,
i sigui la existència per vos, dolça i florida

jornada, que mai vegi lesombres d'una nit;
i Amor donau-se puga la joia indefinida
que ansí, freturosa, la flor del vostre pit.

B. DELGAS.

Barcelonina

Sigues matiner avui llegidor amable i segueix-me en tota la ruta que debem fer.

De bon mati sentirás xisclar les sirenes estridents de les fabriques de les barriades extremes i abandonant el son feixuc, ensonyades i fatigades ja avans de començar el treball; veuràs sortir les noies treballadores esforçant-se en estar alegres, amb paraules i acudits grollers, amb la despreocupació a que els obliga el seu estat social.

Després quan les maquines en marxa voltan la ciutat d'una remor aixordadora; de les cases humils, ne veuràs sortir les jovenetes pulides i arreglades coquetament, amb aquells ulls fondos que s'aniràn obrir a mida que el jorn vagi creixent, dirigin-se al taller a on les espera aquella feina per acabar, aquella conversa, sempre la mateixa.

Tota la ciutat treballa... Agenes a tot, sense saber res de la vida de les altres, veureu la noia menestrada que no té altre preocupació que la lliço de piano i l'academia de corte i viu confiada esperant aquell promés seriós de bona posició, o de bon pervindre, que serà primer observat, medit i sospesat pels pares.

I més cap al tart en l'hora esplèndida del sol surten a passeig les nostres aristocràtiques desfainades, que com a gran ocupació s'en freguen a les crítiques burlones de totes les amigues, de totes les conegudes.

Si ve han anat sortint cada una a la seva hora, en aquesta hora de sol les sentireu riurer a totes en una simpàtica barreja; per la tarda, seguiràn altre volta la mateixa ruta i la mateixa costum... i quan al arribar al repòs, tota la família serà asentada al voltant de la taula, haurà arribada l'hora de les dones misterioses, d'aquelles que porten al fons dels seus ulls una terrible incognita.

De les portes dels convents n'ix una volio de taques negres, surten totes acoblades i amb pas menut, se van desgranant com petites cuques de caritat una desapareix per una esca-

la opulenta, l'altre tres portes més enllà s'enfila per una escala de on la llum ne surt amb gran esplendor, i l'altre... i l'altre... i totes.

Llavors ens naix un sagrat optimisme i ens diem complascuts:

— A la casa dels pobres no hi deu haver malalts —

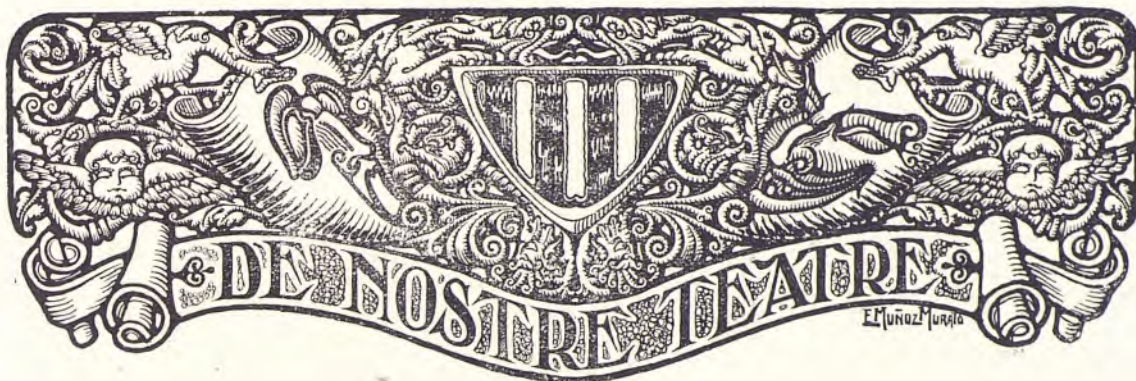
I així se reparteix per tots indrets la caritat asalariada i el malalt se sent afalagat per aquella dona desconeguda que porta dintre seu un misteri insondable.

Més tart dels carrers bulliciosos en surten unes dones portant també al fons del seu pit un record terrible, la marca de la tragedia, o de la comedia trágica, més fingint en son rostre una eterna rialla. Bellugant-se en la sombra de la nit elles que com les altres havien viscut a la claror del dia.

SAM.

(Dibuix de'n R. JOT).

Per causa de la maleïda *passa* que'ns obliga a retrassar i fins sospèndrer la publicació de aquesta Revista, ens veïem obligats avui d'esser curts, i a no poguer judicar extensament les novelles produccions de nostres autors dramàtics.

Desde l'última crònica, al Romea han estrenat: «Castellflorit», comedia de costums del dia, del mestre Pin i Soler, que'l públic no comprengué prou be; «Nuvis a Montserrat», sàinet en dos actes, del nostre amic Josep Burgas, aon presenta una sèrie de tipus molt ben dibuixats, i amb xistos de bona llei, que fan passar agradablement l'estona; «Stevenson, l'hoste milionari» del autor hongarès D'Orbac, comedia traduïda per en Carles Capdevila, de situacions còmiques, quelcòm exagerades, emprò del gust del públic; «Don Joan», de Dumas, traduït per en Vilaregut, que no'ns convencé; «La pluja d'or», comedia d'actualitat, de'n Alexandre Maristany, que no hi censurarem mes que alguna cruesa en el llenguatge, i «L'altre fill», del nostre col·laborador Ambròs Carrión que, apart d'algun desacert en determinades escenes, ha obtingut l'aplauso del públic i de la crítica.

També s'han reproduït les obres del teatre per a infants: «Galdric i Guiomar», «El més petit de tots» i «Els Pastorets o l'adveniment de Jesús», totes elles de'n Josep M.ª Folc i

Torres, proporcionant bones entrades a l'empresa.

En l'execució de les dites obres, podriem assenyalar alguns petits defectes, però com no es la nostra missió fer de mestres als benemèrits actors catalans, sinó apèndrer d'ells, estampem aquí els nostres elogis per l'Enric Giménez primerament, actor meritíssim, qui vé consagrant-se, desde llargs anys, al foment i cura del Teatre Català, conquerint llorers que's parteixen amb els autors; per les Sres. Baró (E), Fremont i Casals, notables dames creadoras de «L'auca del senyor Esteve», «Foc nou» i «Jesús que torna»; per la Sra. Morera, quina després de rodar el món ha tornat al Born, d'aont no devia mouer's mantenint el seu lloc indiscutible de característica; per la xamosa Srta. Fornés, simpàtica i bellugadissa; pel terceto còmic Mir, Aymerich i Font, que sostenen el pès de la temporada fent las delícies del públic; pels joves Delhom i Torrents, pel vell Parera, per la Sra. Arquer i amb general per tots els actors i actrius que, qui més qui menys, han contribuït al mellor èxit de les produccions estrenades.

* * *

Passem ara a l'Espanyol, aon després de «La carrera de ministre», varen presentar

TEATRE ESPANYOL

Jaume Borrás.—Avelí Gulceran.—Montserrat Faura.—August Barbosa
Teresa Vinyals.—Pius Davi.—Maria Vila.—Antonia Baró
Paquita Lliteras.—Emilia Matas
Enric Guitart.—Pepeta Valero.—Guillem Arostegui

TEATRE ROMEA

Concepció Casals.—Lluís Mir.—Pepeta Fornés.—Enric Jimenez
Joaquím Viñas.—Maria Morera.—D. Aymerich
Joaquím Torrents.—Carles Delhom.—Artur Parera
Teresa Arquer.—Josep Font.—Elvira Fremont

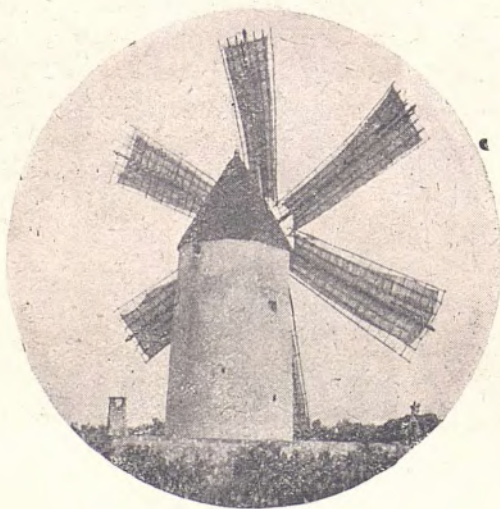
«Montmartre», magnífica obra francesa traduïda per en Vilaregut, que retrata fidelment la vida i les passions bones i dolentes d'aquell recó del mon parisenc de nostres somnis. I com hem saborejat el deliciós treball de la Vila i en Davi! Verdaderament l'execució fou notabilíssima, afegint-hi també a n'en Barbosa (substituint an en Borràs), an en Guitart, a la Faura i a tots els altres.

Seguí després «L'urpa» o sia «*La garra*», d'en Linares Rivas, molt ben arranjada pel conegut crític Joaquim Pena, i presentada amb tota cura, i, darrerament, l'*avi* Rusiñol ens ha donat a conèixer «Batанeros en Cta.», sàinet d'actualitat que ridiculisa, amb uns quants tipos ben trobats, la candidesa egoïsta de certa gent; i «El català de la Manxa», escenificació de la seva novela del mateix títol, que obtingué el premi «Fashtenrath», que no ha tingut l'èxit d'aquella, per quant al transplantar-se l'acció a l'escena i suprimir se necessàriament algun

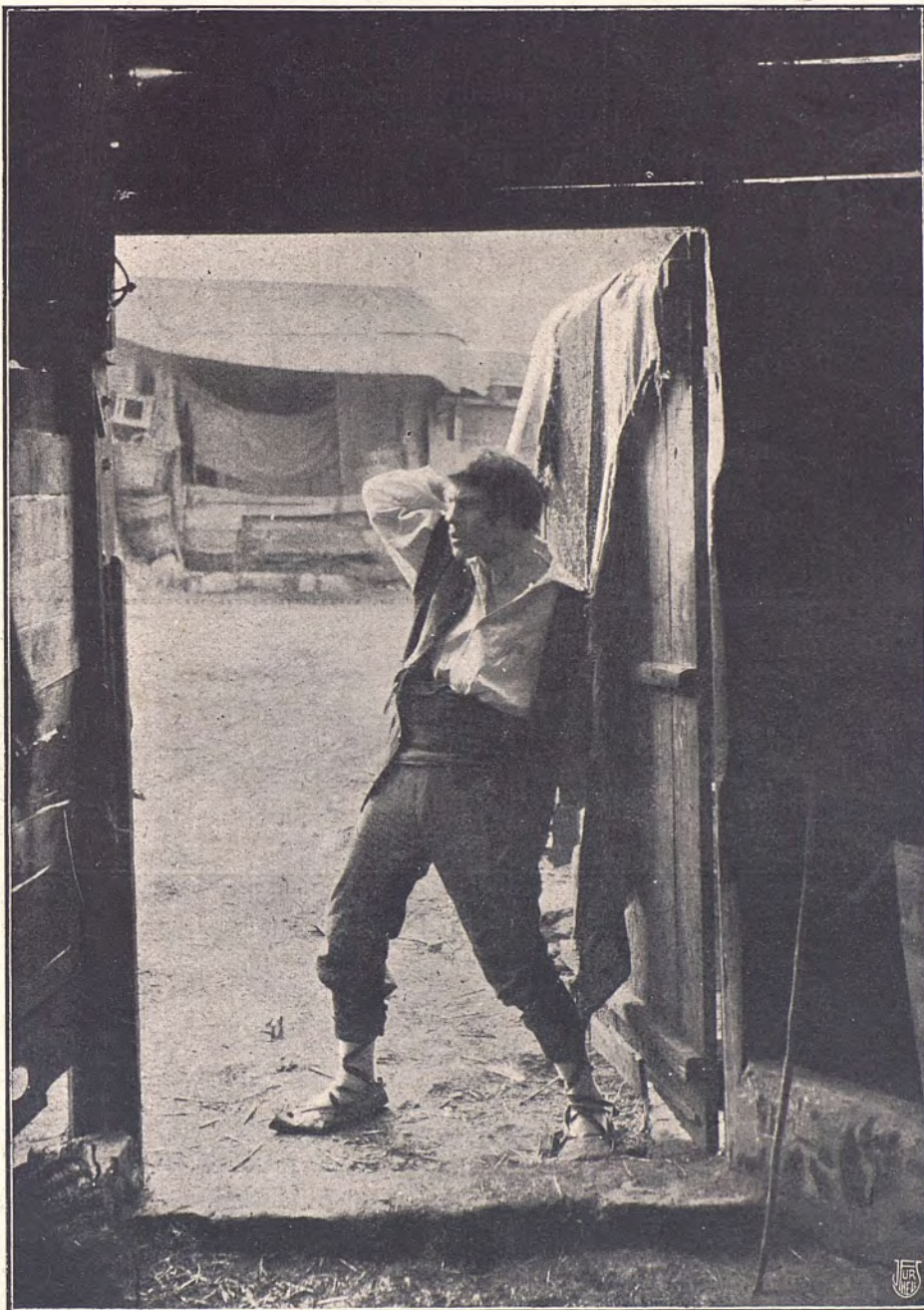
epissodi, ha desvirtuat quelcòm les figures dels principals personatges. Amb tot, i sense conèixer la novela, fora sempre una gran obra tragicòmica, de la que son de remarcar un sens fi d'escenes i el quadre enter de la *capea*. La presentació espléndida, i l'interpretació excel·lent, distingint-s'hi molt en Borràs en la part de català redemptor; en Davi, en el fill que se li torna torero; en Guitart, en el *hidalgo* Juan Antonio Ruiz y Pérez de Castrovido, i en Galcerán, en el coix Frascuelo.

I, finalment, han tancat la temporada amb quelques representacions de «Jesús que torna» i «L'auca del senyor Esteve», dos dels èxits més grans del Teatre Català. I nosaltres tanquem afegint-hi uns aplaudiments per l'elegant Sra. Valero; per la notable ingénua Sra. Fortuny; per la simpàtica Sra. Viñals; per la coneguda actriu Sra. Baró (A), i pels Srs. Daroqui, Aróstegui, Guixer i altres.

Roc.

Manelic

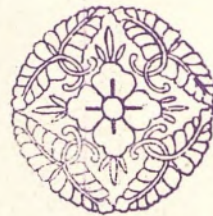
(Composició fotogràfica d'en JAUME FARRÉ,
de la Secció de fotografia del «Niu Artístic»)

Observant un escarbat

El que treballa un escarbat!
Un cop el fem té apilotat,
furga la terra valentment
per a enterrar-hi el monument.

El monument aconduït,
d'un dolç calor és invadit
i'ls quatre dies, sans i drets,
n'ix un aixam d'escarbatets
que amassant fempta adel·lerats
posen al mon mes escarbats.

I així mateix tot el que viu,
tot el que dura, plora i riu,
escarbatet inconcient
la seva bola va empenyent,
sens que ningú sàpiga d'i
de tant treball quina es la fi.

EVELÍ DORIA.

Tres paisatjes d'autumne

A CARME FOLCH I CAPDEVILA

I.

Comença a clarejar. L'espessa boira s'extén damunt de la ciutat humida. Ara, el fum de les xemeneies de les fàbriques, es un núvol negrenc que entela l'immensitat de l'espai. Els carrers son humits i relliscosos. Sotraguejen els carros. La gent passa depressa, encongida de fret.

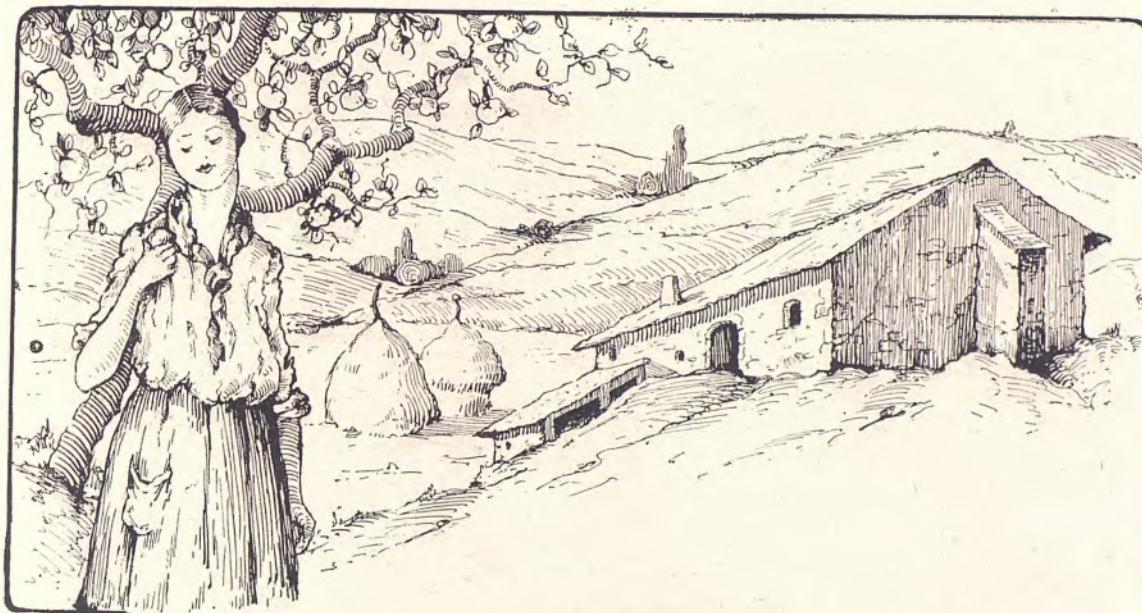
II.

En aquesta hora de la matinada, al port, arriban, amicalment, les barques pescadores; unes blaves, altres grises... Els contra-llums de l'aigua fan mal als ulls i lluen les veles xopes de rosada, i les gavines revolotegen ran de l'aigua vermellova del sol ixent.

III.

L'esglesia té una plaça gran, on hi volen alegrament els falsiots a l'istiu. Ara, aquesta plaça, es asoleuada, i una lleu fumera d'humitat munta de la terra. Uns bailets juguen amb un troç de pa a les mans i uns vells, encorbats, aguantant-se amb un bastó, prenen el sol i miran com juguen el bailets. Quí sab si en aquella hora quieta els vé el record d'unes hores d'infant alegrament viscudes!

NARCÍS RICART BAGUER.

Dibuix de A. GÓMEZ de la Secció de pintura del «Niu Artistic»

Pagesa bruna, pagesa brava

I

Sement de fortuna,
vesana de blat,
qu'en l'hora oportuna
seràs pà colrat,
ofrenes tot d'una
l'amor del sembrat:
la dona tant bruna
de pit inflammat.

No aumentis la forta
visió que ara porta
la grana i el sol,
mostrant la pitrera
d'aquesta encisera
beutat camperol.

II

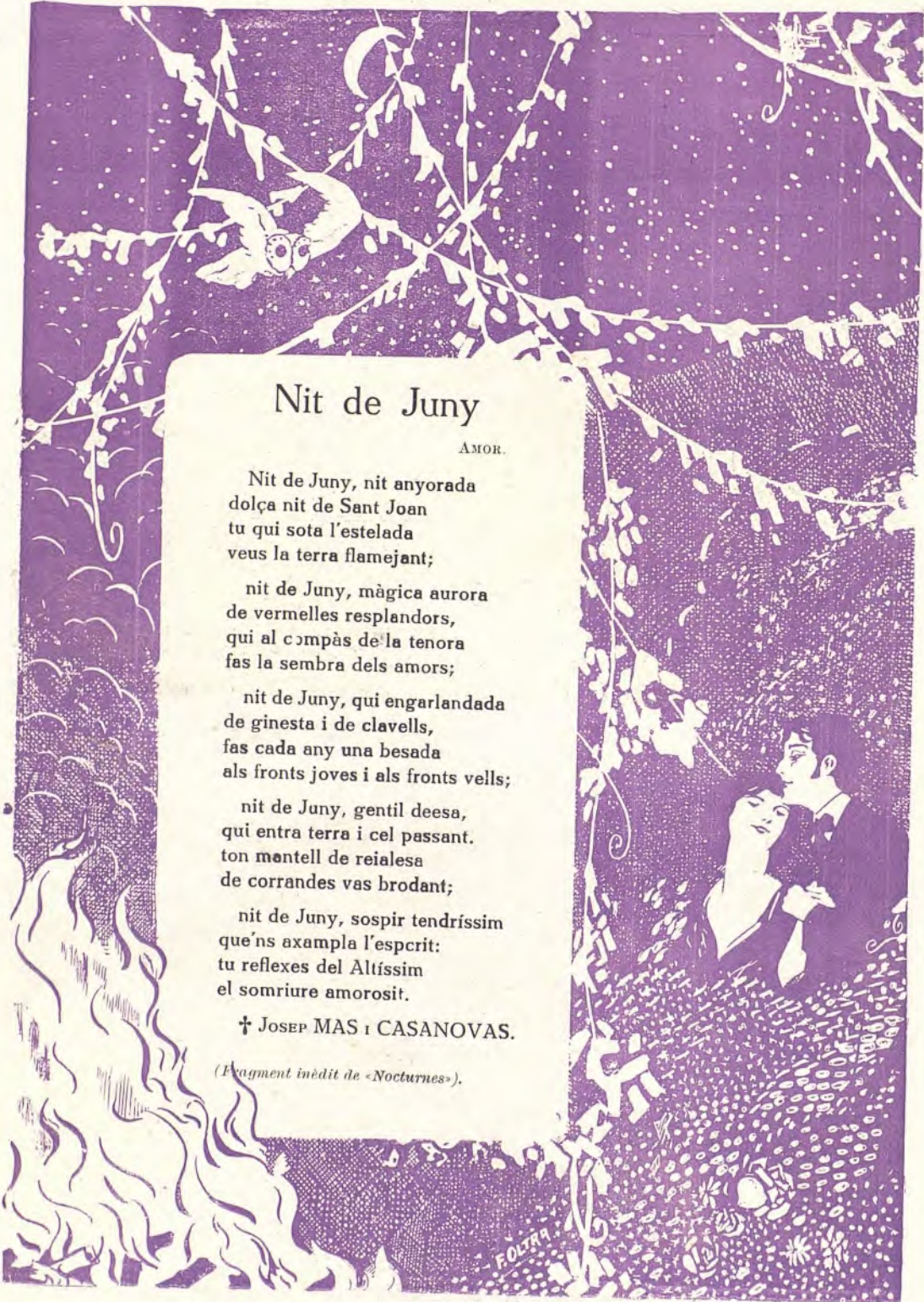
Si humil la niçaga
treballa tot l'any,
i absorta, s'amaga
l'encís d'un afany;
no així l'hom divaga
del goig mai estrany,
quan veu qu'en l'ubaga
floreix tan bell fany.

Encés, mena els passos
obrint ben bé els brassos
atret sols per tu,
i el blat i el migdia
empeny l'ambrosia
d'un breu fast madú.

III

No fosses pagesa
donada al excés,
ta vida malmesa
i el zel que calgués,
no haurieu destressa
qu'el dol amagués,
ni el goig de bellesa
tindries mai més.

Pagesa tant bruna
qu'en l'hora oportuna
tindràs pà colrat,
sement de fortuna
ofrenes tot d'una
passant entre el blat.
I. VIVES I BORRELL.

Nit de Juny

AMOR.

Nit de Juny, nit anyorada
dolça nit de Sant Joan
tu qui sota l'estelada
veus la terra flamejant;

nit de Juny, màgica aurora
de vermelles resplandors,
qui al compàs de la tenora
fas la sembra dels amors;

nit de Juny, qui engarlandada
de ginesta i de clavells,
fas cada any una besada
als fronts joves i als fronts vells;

nit de Juny, gentil deesa,
qui entra terra i cel passant.
ton montell de reialesa
de corrandes vas brodant;

nit de Juny, sospir tendríssim
que'ns axampla l'esperit:
tu reflexes del Altíssim
el somriure amorosit.

† JOSEP MAS I CASANOVAS.

(Fragment inèdit de «Nocturnes»).

Fot. de JOAN GIROS de la secció de fotografia del «Niu Artistic»

Quan s'allargassa per la muntanya
la boira espessa, llagrimejant
el pastor sópit dins la cabanya
el foc atíia i acaba el cant

I en gorcs i cingles i serralades
floreixen somnis entre visions
visions i somnis que les alades
els espargeixen à volions.

ANTON BUSQUETS I PUNSET

EVELINA

Es deïa Evelina i era alegre i enjogaçada. En l'hermosura del seu rostre s'hi reflexaven les divuit primaveres de vida ufana, tot li somreïa; en ses mirades, paraules i rialles s'hi distingia el seu esperit novell i caprixós, tot ell replet d'esperança i d'ansies de viure.

Era filla única d'uns pobres vellets que habitaven un piset trist i ombríu situat en un dels carrers més populars dels barris baixos de la ciutat i no planyien cap esforç ni sacrifici per a donar a llur filla tots els gustos i capricis que demanava.

Jove i hermosa tothom la creia força feliça i fins les companyes del taller on treballava l'envejaven amb marcada gelosia.

I a fé que s'equivocaven, perquè lo que es l'Evelina no n'era pas gens de feliça...

Ara, si elles entenien per felicitat contentar-se en estimar a un sol home, resignades a viure i morir esclavitzades en el treball, sotmesa per sempre llur voluntat a una força superior, sense més il·lusió que la de viure amb pau i tranquil·litat... però no, ella tenia unes idees bon xic més avançades, ella no es resignava en ésser tota la vida una eina de treball, a ser manada a tot hora i per tots; a ser infeliça en braços d'un marit obrer que amb prou feines podria guanyar-se la vida per ell tot sol, patint fam i sufrint els horrors de la misèria, i a voltes del mal tracte...

No, ella tirava per molt més alt, ella volia recórrer el món, fruit d'una nova vida que somniava esplendorosa i repleta de luxe i riqueses.

Quantes voltes hi havia pensat amb aquella ciutat enlluernadora que la temptava bojament.

I fugí, cercant la felicitat darrera ses il·lusions...

* * *

Passarén uns quants anys...

I la que avans era la sencilla i modesta Evelina es avui una de les «estrelles» més populars i conegudes d'aquella altra ciutat enlluernadora que tantes voltes havia somniat, i el seu nom ressona amb admiració en les altes esferes aristocràtiques, i pels seus dits tots ells curruls a més no poguer de joies i brillants, hi llisquen resbaladices les fortunes més grans dels nobles d'aquella ciutat, i com una dea es vèu galantment cortejada per amants i preten-

dents de tota mena, joves i vells... Es la dona del dia, l'Evelina d'abans...

Moltes voltes al anarse'n al llit en les primeres hores de la matinada després dels festejos i grans orgies en que constantment està sotmesa, al trobar-se sola en sa cambra, és contempla una llarga estona davant del mirall de riquíssim marc daurat, i en veure's habillada amb tanta distinció, com jamai més hermosa una rialla de convenciment i satisfacció es dibuixa en els seus llavis carminosos, i sospira satisfeta. I també algunes voltes, volguent sentir-se ditxosa pensa amb ses companyes de taller de quines mai més n'ha tingut esment.

I és recordava també d'aquells dos pobres vellets que tant l'estimaven, els seus pares, als que abandonà sense compassió, deixant-los arraulits en aquella llar freda i rònega on havia viscut els primers anys de la seva infantesa..., i dues llàgrimes li lliscaven cara avall... però en veure's tan hermosa en el mirall i envoltada de riquesa, novament somreïa.

L'il·lusió i l'afany pel luxe triomfaven en ella.

* * *

I passaren encare mes anys...

I una tarde de setembre magnífica, quan el sol ja cansat d'enviar els seus raigs xardorosos sobre la terra s'amagava fins al nou jorn darrera les montanyes veïnes, i les aurenets xisclaven perseguint-se inquietes i enjogaçades en aquell cel blau puríssim... d'un piset trist i ombríu situat en un dels carrers dels barris més populars de la ciutat on havia viscut abans l'Evelina en els seus primers anys, ne treien dos tauts d'aspecte pobríssim, que mandrosament ficaren els empleats en dos cotxes fúnebres, que al só de la cançó rutinaria que amb recança entonava un capellà vell i mal vestit s'allunyaren seguits d'un estol de quitxalla que caps-baixos contemplaven la trista escena...

Eren els pares vellets de l'Evelina, quals ànimes havien volat al cel, cansats d'esperar en vèu el retorn de llur filla.

I el plany trist de les campanes tocant a morts, ressonava llasimós en aquell bell jorn de Setembre, sense ni tant sols arribar a les orelles de l'hermosa Evelina, allà baix, lluny, molt lluny, en aquell món de disbauxa, de goig i de plaer. — JOAN DOMÉNECH GILART.

Cançò de tot l'any

Un jorn d'hivern dins del mas plé d'esquerdas,
vareig sentir una vella cantant:

«Tam-pa-tan-tam que les figues son verdes
tam-pa-tan-tam que ja's madurarant».

Vares exir-ne formosa Maria,

i al teu darrera n'exí ton galant:

ell prou te deia que al punt finaria,

si tu el segues encar menyspreuant.

Mes tu amb ta fresca rialla argentina,

li replicaves anan-te allunyant:

— Ja ho has sentit ço que ha dit la padrina,

has de seguir esperant... esperant...—

I mentres queia la neu abundosa,

ell sospirant s'allunyava de tu:

o frista sort ser esclau d'una hermosa,

en temps d'hivern en que'l fred es tan crú.

Ja som en temps de dallar les userdes,

mes de la vella encar sona aquell cant:

«tam-pa-tan-tam que les figues son verdes»

si encar verdegem quan madurarant?

Passa la suau primavera rienta,

mes tu no't sabs pas encar decidir:

passa l'estiu amb sa calda roenta

que germinant tot ho ha fet refflorir,

i tu segueixes restant impassible,

quan fins Natura et convida a estimâ:

tot contemplant aqueix viure impossible

del trist ga'ant que de tu s'emprendà.

Prou revindrant nous calors i geleres:

prou caurà'l mas de tan vell i esquerdat

tú seguiràs despiadada com eres

ell devindrà encare mes resignat,

tot confiant amb el cant de la vella,

veu perennal que per tot sentirà

en la remor de l'humil fontanella

en tot auell que innocent cantarà

en l'oraijol removen frondes verdes

fins els insectes bruncint li dirant:

«tam-pa-tan-tam que les figues son verdes»

tam-pa-tan-tam que ja's madurarant.

J. MARTI MARULL.

(Dibuix d'en ANTONI CASÀ, de la
Secció de pintura del «Niu Artistic»)

Epígrama de l'hongaresa

D'un instrument te n'has fet la corona,
i, mentre agafes les trenes rebels,
sents que en el pit el joiell s'abandona
com si hi dringués la claror dels estels.

MARIÀ MANENT.

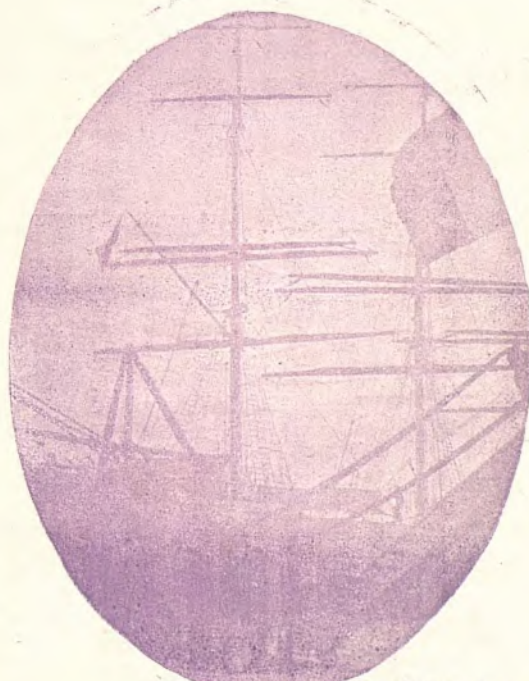

Dissapte

Es vigilia de festa. Alta la nit,
les barques al sorral, que el mar afúa
alcen la reblincada antena núa
en una ànsia suprema d'infinít.

I ubriaga la ment de meravelles,
creu que els Angels, plegant l'alam suau
l'antena han enflorat de cada nau
amb un penjoi d'estrelles.

JOSEP GRANGER.

(Fot. d'en J. PIRLA COROMINAS, de la
Secció de fotografia del «Niu Artístic»)

Fot. d'en FELIP PIQUE

Cançò en l'hora de la neu

¡Ai la neu que des l'altura
 cau, d'un caurer confiat,
 i enbo'calla la ciutat
 amb l'encís de sa blancura!
 ¡Ai la neu, tant blanca i pura
 quan a nos ha descendit!
 Ai el cor desagrait!
 Nostre fang i nostra petja
 l'han tornada impura i lletja
 després que'ns ha embadalit!

JOAN ARUS.

De la nostra costa

Dibuix d'en JOAN MARÇÀ de la secció de pintura del «Niu Artístic»

ELOGI DEL VI

Si en nostr'ánima fa presa
viu i greu remordiment
ó be'l gel de la tristesa
embolcalla el pensament,
vinga bon vi,
que fa alegrâ
i fa dormî
i somniâ!

Quan d'amor les males
manyes,
que d'un hom fan un infant,
algú senti en llurs entranyes
com li van pessigollant,
vinga bon vi,
que fa alegrâ
i fa dormî
i somniâ!

Si la sort gira la esquena
tornant pobre al potentat
ó en treballs de tota mena
se veu l'hom ben enfangat,
vinga bon vi,
que fa alegrâ
i fa dormî
i somniâ!

Ell fa perdre la memoria
dels agravis i amargors
i al sê al jorn de la victòria
fa gegant tot feble esforç.
Vinga bon vi,
que fa alegrâ
i fa dormî
i somniâ!

COBLES

Pe'ls menyspreus es am-
brosia,
per l'amor es esperó,
aleteig per la follia,
llumenar per la foscó,
Vinga bon vi,
que fa alegrâ
i la dormî
i somniâ!

El diví, gran nectar era
del Olimp en la gran llar,
mes, d'amor paraula vera
sanc de Deu l'ha fet tornar!
Vinga bon vi.
que fa alegrâ
i fa dormî
i somniâ!

MANEL ROCAMORA.

DE LA FRANÇA VELLA

A l'entrar al castell de Thierry el cos de
metges de cambra, cridats sobtadament de
Meaux s'els conduí al devant del llit on jeia
gairebé ert, el duc d'Arnjou.

Després de un examen realitzat amb tota
cura, feren saber, que les moltes contrarietats
sofertes pel príncep, havien ocasionat aquesta
terrible topada que posava en greu perill la
seva vida. Sols en Miron d'entremig de tots,
va entendre aquell mal, comprenent quan greu
era dir la veritat.

L'Enric III que semblava espigar-lo, va pre-
guntar-li, exigint per endavant una resposta
que no donés lloc a dubte, si viuria el duc. I
en Miron, ràpid, va contestar-li que fins passats
tres dies no podria dir-li.

El rei sortí de davant del malalt agònic,
fingint un dolor que estava ben lluny de sentir.

Al quedar sols la reina Caterina i el metge
de cambra, aquella va preguntar-li.

— I a mi què em dieu?

— A vos senyora...

— Parleu francament. No soc la reina, que
soc la mare.

— Pregunteu me,

I la reina, amb la certesa de rebre una
resposta nefasta, preguntà pausadament.

— Quan morirà el meu fill?

— Demà, a la nit.

— Tan aviat!

— Ah! senyora! — va afegir-hi el metge en
veu baixa, — la dosi era massa forta perquè
succeís d'altre manera.

La reina Caterina de Mèdicis s'estremí,
imposant silenci amb un dit posat sobre els
llavis.

— Calleu!

I caigué asseguda, mormolant la seva tant
cèlebre paraula de mal auguri.

— ¡Fatalitat!...

Com havia assegurat en Miron, l'endemà
deixava d'existir en Francesc d'Arnjou i amb
la seva mort, l'únic hereu que posseïa la raça
dels Mèdicis, aquell fet i el no tenir fills l'Enric
III, va donar esperances a n'el de Suïssa, de
poguer veure's un dia, amb l'envejada coro-
na de la França.

PERE PERMANYER.

Noces d'or

(A s venerables esposos J. P. i C. P.)

L'Amor, com dos plançons de l'arbre de la vida,
en vostra joventut, per sempre, us cor-lligà;
i, units, tot esperant la més bella florida,
en sòca resistent, gelós, us transformà.

Enlaire, dret al cel, posàreu noves branques,
les quals, amb vostre seny, ufanes, s'han extès
en tendres branquillons ornats de roses blanques,
que mai les sentireu a sobre, com un pes.

Brancatge i branquillons amb tot d'ocells cantaires
(encara enlluernats del blau de l'infinit),
volent-vos abraçar, s'abaixen entre flaires,
rendint-vos, en tribut, l'afecte més sentit.

Oh esposos que gaudiu de gràcies inefab'es!
Avui, la vostra sanc, amb l'admetller, floreix;
i, nuvis eternals, de testes venerables,
la vida, triomfant, us besa i entendreix.

Avui, entorn dels fills i els néts afectuosos,
que encarnen els sospirs de vostra joventut,
la sòca sou en qui, sos fruits, d'ella orgullosos,
coronen un amor guiat per la virtut.

I, sense enyorâ el temps de goigs i benhaurances,
refent el vostre encís, fonent-se en un sol cor,
amb plena voluntat i noves esperances,
heu dit el *si* més ferm en vostres noces d'or.

IGNASI IGLESIAS.

Nota de camí

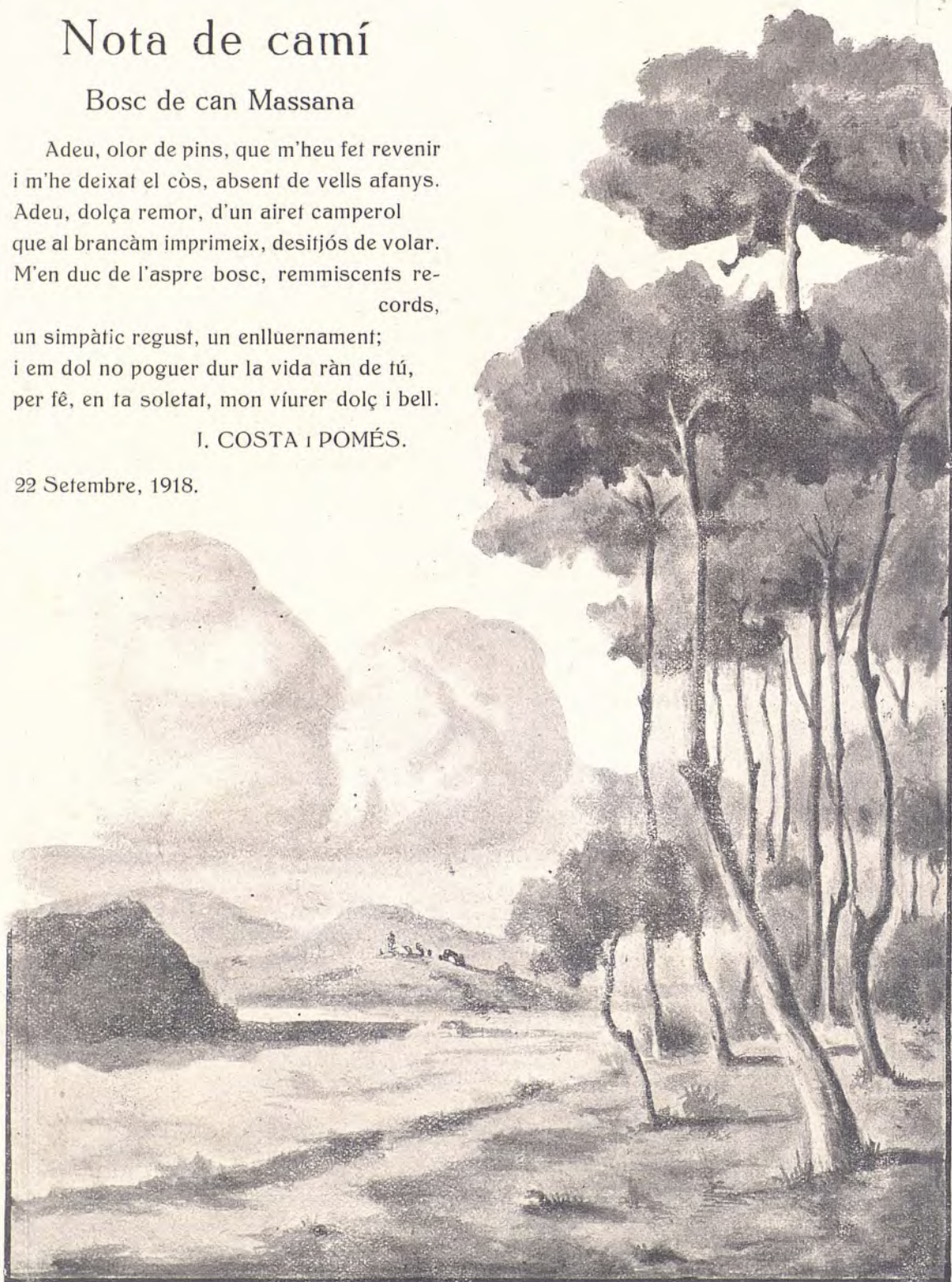
Bosc de can Massana

Adeu, olor de pins, que m'heu fet revenir
i m'he deixat el còs, absent de vells afanys.
Adeu, dolça remor, d'un aïret camperol
que al brancàm imprimeix, desitjós de volar.
M'en duc de l'aspre bosc, remmiscent records,

un simpàtic regust, un enlluernament;
i em dol no poguer dur la vida ràn de tú,
per fê, en ta soletat, mon víurer dolç i bell.

I. COSTA I POMÉS.

22 Setembre, 1918.

Dibuix a'en A. GOMEZ, de la Secció de Pinturà del «Niu Artistic»

LA FLAMA

Duc els ulls enlluernats
d'haver mirat una dona
i això que'ls tinc avessats
al brill del sol damunt l'ona.

Jo caminava a l'etzar
dins la ciutat enfebrada
—tant a la yora del mar
i del mar tant allunyada—

quan mon esguard ha sorprés
aquella clara presència
qui abastament m'ha defés
del punyiment de l'absència.

Car tot el mar infinit
era condensat en ella,
igual que en un llac petit
es troba una inmensa estrella

I el cast oneig del seu còs
de linea ferma i perfecta,
m'ha donat el pur repós
que exhala l'aigua inquieta

i resplandia sa faç
com la blavor cegadora,
i el mateix ritme en son pas
i aquell dalit que enamora.

¿Ha estat sols un meteor
damunt el cel de ma vida
i em farà sagnar l'enyor
com una oberta ferida?

No mai; que ella m'oferi
en passar casta i serena
per guia del meu camí
la flama qui me'l llumena

sense una espurna del foc
qui impúdics desitgs aviva.
En l'alta de l'amor soc
ara la llantia votiva

Per mantenir-la, al cap-tard
me n'aniré vers la platja,
buscaré amb avid esguard
la dona sobre l'onatge,

—car se que en somni hi vindrà
perque el cor se m'aconsoli—
i aixís l'aigua adquirirà
dins ma llantia virtud d'oli.

I, qui sap, si en el jorn proper
la retrobaré a ma vora
corporalment, per a ser
la flama i vestal alhora.

No vull altres claretats
ni vull mes alta corona...
Duc els ulls enlluernats
d'haver mirat una dona.

JOAN DRAPER.

REIS

La diada dels Reis es la darrera de les festes nadalenques. Encara el galzeran vermelleja en les llars i una odor humida de molça les embauma.

Jesús es encara en el pessebre i reb en la seva divina humilitat—la virtut cristiana per excel·lència—l'homenatge fervent dels poders de la terra que li ofereixen l'encens l'or i la mirra.

La Verge somriu al seu costat lliure encara de tot engunió pressentiment i els Àngels voleiant, canten per darrer cop l'hosanna triomfal.

I la flor de la tradició cristiana, s'ha perpetuat d'any en any i de segle en segle, portada la seva llavor en ales de la Fe, esclatant en nostres llars, amarades de la divina sabor del Crist, un seguici trullós de joies infantines.

Avui es la diada escollida dels ignocents de cor. Avui també aquells qui hem maculat la nostra ànima pels fangals de la terra, ens tornem altre volta petits, petits, com si per virtut de la candorosa ingenuïtat dels nostres fills, ens fos també tornada a nosaltres la seva santa ignoscència.

I tota la casa, com un cos viu, bat junt amb el cor dels infants que frisen de joia; dins de les seves parpelles hi ha més llum i el seu gest devé més inquiet i delirós.

I apareixen màgicament demunt la flonja catifa les nines de sedoses cabelleres plenes de rulls, amb els seus vestits enfarbalanats i els ulls ficsosos desmesuradament oberts, com petites princeses fatil·lades.

I les caixetes armonioses que al descloure's deixen sentir unes fines i tittil·lejantes sonoritats.

I els atuells domèstics miniaturitzats, suprema il·lusió dels petits, i les pilotes inflades que boten sorollosament, i tota mena de bestiar de colors extravagants i fantàstics.

I el carbó dolç i els forcs dels alls, i les teies i la moneda lluenta.

Oh els bons Reis de l'Orient pomposament vestits amb els seus trajos orientals, amb les seves barbes i amb el rostre emmorenit. Hom els veu avui amb el seu seguici enlluernador entre la boira que envolcalla la Ciutat, com en un vel de desposalles; els Reis demunt dels geperuts camells, marxen al pas i lentament van allunyant-se fins a perdre's minúsculs en les

darreries de l'horitzó, deixant un rastre lluminós pel seu camí; deixant darrera seu una argentina remor de rialles; el garlar atolondrat dels infants, l'esclatant satisfacció dels grans i la remor estrident de les musiques de tota mena.

Els infants somien ja repasant totes les alegries de la jornada. Un mig-riure es dibuixa en el clot de les galtones rosades i en el cor dels pares com un rou vivificador s'hi posa una mena de dolcesa, semblant a la que degueren sentir els bons Reis al veure apareixer en la immensitat desolada dels cels, l'estel orientador de Betlem.

Vetlla de Noces

A R. R.

El poeta ¿qué us donaria
si l'amor us ha donat
la rosa encesa del dia
en l'esclat del rostre amat?

No tinc altra galania
que el meu cant de l'amistat.
Cantaré la vostra aimia,
i per ella us seré grat.

Cantaré tota la nit
encisant-vos l'estelada.
Cada estel serà florit
d'una gota de rosada.

I el desmai del seu oblit
en la nit meravellada:
cada gota un punt teixit
del vestit de desposada.

J. M. LOPEZ PICÓ.

A. MARTÍ
I MONTEYS

LA FOTOGRAFIA ARTÍSTICA

Fotografia d'en «ORI» (CECILÍ ORIOL), de la Secció de fotografia del «Niu Artístic»

Cors jovençans

Quan ja s'ha post el sol i a l'horitzó esblaimat
sorgeix, trèmol i clar, de sobte el primê estel,
les noies, cada jorn en enfosquir-se el cel,
se'n van, tot passejant, a fòra del poblat.

Van parlant poc a poc, amb pas acompassat,
i l'Aurea i la Roser, la Carme i la Isabel,
escolten amb el cor tremant d'un dolç anhel,
ço que una d'elles diu del, seu enamorat...

«-Oh.. Còm és bell l'amor i deu ser dolç un bès..»
van pensant amb l'esguard perdut en el no—rès,
la Carme, que és més gran, la Rosè i la Isabel.

I exhalen un sospir... I après, poc a poquet,
pels caminals florits, retornen al poblet
que, al lluny, jèu embolcat pel blau mantell del cel...

SALVADOR SOCÍAS I FORNELL.

*
*
*

Perqué fins d'abaixà els ulls
quan uns ulls de dòna em miren?

Es que reflecten amor
i d'eix amor no en só digne?

No sé pas qué passa en mi,
qu'a tot-hora, nit i dia,
somnia en un dolç amor
per a endolcir-me la vida...

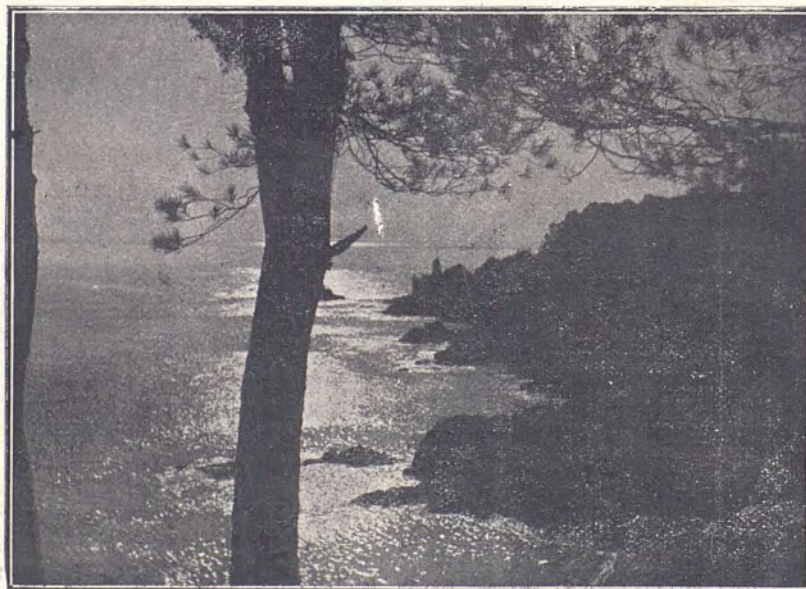
I aquest amor de mi fuig
com d'una bestia maligne
aixís qu'amb els ulls li dic
lo molt que'l meu cor estima.
En paga al meu bon anhel
veig que'ls seus ulls de mí es riuen!

Per çò fins d'abaixà els ulls
quan uns ulls de dòna em miren!

JOSEP FERRÉ I ROIG.

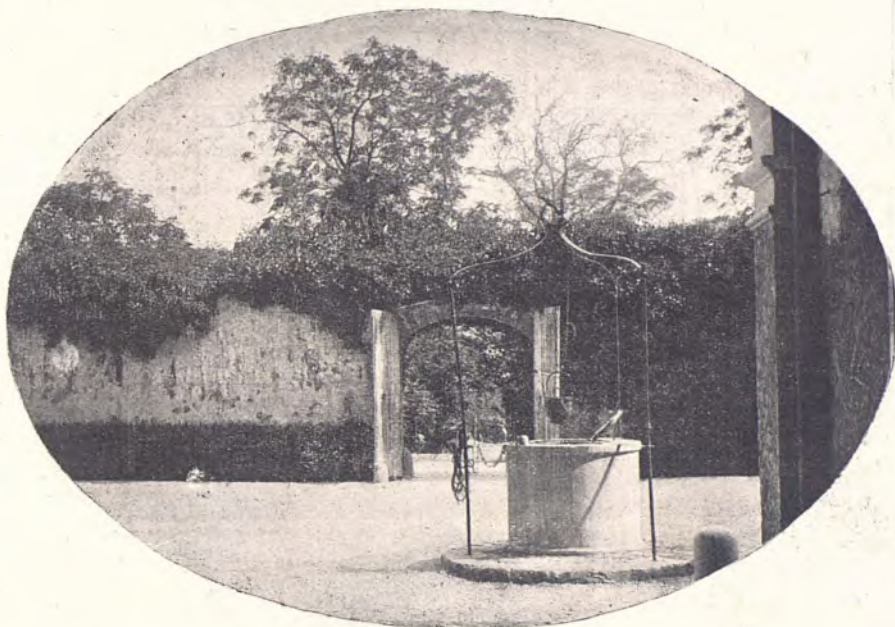
LA FOTOGRAFÍA ARTÍSTICA

LA
COSTA
BRAVA

Fot. d'en LLUIS AMAT de la secció de fotografia del «Niu Artistic»

DE L'ILLA DAURADA

(Fotografies d'en Josep BERMEO, de la Secció de fotografia del «Niu Artistic»)

CREPUSCLE

L'hora del *Angelus*

Quan el sol s'esguarda sens tancar els ulls,
el camp es harmoni de candents murmulls
i minva la calda;
i em minvan idees refulgents de sol,
qu'ara ço amarat pel fresc ventijol
d'una quieta tarda.

Una guapa moça s'omplena la falda
de luxuriants pomes, formosa com mai
va ritmant un lai,
i esfosca el seu braç; que hi ha pomes altes;
vinclant-se el seu còs.
Son ses rojes galtes
com a dues flòs.

I es pert entre els albes, pollancs i cançons,
cants com a piulades, que semblen petons,
per pujà el camí tot cercat de vinyes;
i l'esquirol salta tot trencant pinyons,
fen mourer les branques, petant branquillons,
qu'en cauen les pinyes,
Rostolls i bracetges han cullit els cants
de las caderneres, l'alosa i pinsans.

i de cuguiada:
i cau la rosada
perlada
a la salcereda, i es l'hora molt dolça;
i va cantant l'aigua lliscant per la molça,
fen rodà els palets, besant la floresta;
¡Oh dolça agonia d'aquest jorn de festa
sonor de rialles!
d'una boca roja com de clavellina
d'una primpeseta d'astúcia felina
que es tota una dona
i sembla una nina.

Neguitós recort que m'abasarda
en el bell encant
d'aquesta tarda.
Es un deliri sacrosant;
el vent ondulant
dú'l toc d'oració,
hostil a la galana temptació
d'aquells llavis que m'eren tant divins,
quan me'ls sentia als meus, tebis i fins.

Dibuix i escrit d'en

BONAVENTURA CASAS.

“T’ESTIMO!”

De la vella paraula en vui fê una canço.
La canço de l'amor amb un ritme d'argent.
Amb tos ulls transparents, he forjat sa claró
i son dring, es sonor com ton riurê ignocent.

Oh! aquell dolç neguiteig, que no es pau ni
[torment...
Oh! repos intranquil, de les lluites d'amor...
Goig suprem d'aquells ulls que mirem fixament;
insistència crudel que esdevé tremolor.
Oh! plaer feridor del sagrat fingiment
que disfressa l'amor amb subtil traidoria
i al desfer el disfraç, esclatar bellament
amb un riurê estrident per la gran picardia.

La paraula gentil de llarc temps meditada
quan arriba el moment la diem vacilant
i l'amor la recull, o la deixa olvidada,
segons sigui fidel l'emoció de l'instant.
I llavors menyspreuant tota habilitat nostra,
ja parlem al eizar, tal com ens dicta el cor
i entre jocs i sospirs i dolors i rialles
vibra clar, triomfant, l'etern mot de l'amor.

I el diem cada instant, amb la santa insis-
[tència
de trobar cada volta una nova emoció
de la eterna paraula els amors ne visqueren.
Per l'eterna paraula jo n'he fet la cançó.

JOAN MAS JUNYENT.

EL CAFÈ DEL BARRI

Unes vidrieres vermelles vos barren el pas, i mireu pels vidres mig pintats amb blanquet, aon la canalla hi raïlla ninots, i veureu una sala plena de fum. Una sala bastant petita, per una vintena de taules de marmol rodones, voltades de gent que riu i esbalota.

Alli tots es coneixen. Obriu la porta i vos miren curiosos i extranyats. Sou foraster. Entreu i respireu un baf de caló i de fum, i sentiu un soroll igual al de un gran mosquè.

Preneu seient i vos portan cafe...

Els homes, uns amb bruses blaves, i altres amb gecs de vellut, mostren la seva calitat de carretés i de paletes, i bevuen i fumant discuteixen cridant d'una taula a l'altre les seves cabories, mentres les dones, amigues ja de cada festa, fan tertulies crífitones, sens cuidar-se de les criatures, que mentres les unes dormen damunt les cadires, les altres corren jugant a fet, i emp'pen als moços carregats amb la satafata plena de copes i empolles.

L'amo del cafe... mireu's-el vora'l taulell. Es baixet, panxut, calvo, porta'l vestit de les festes, rosegat, caliquenyo, i mira amb satisfacció l'aspecte de la sala; riu amb tothom, saluda al que marxa, i porta cadires aon n'hi falten, mentres la seva dona, un matonet de quaranta anys, de cara rodona i empolvada, seu darrera el taulell i es guaita al mirall, somriu i va posant amb calma, terrososets de sucre a les copes arrengrades al seu devant.

I pasen les hores... i la gent crida i riu. Una criatura plora.

De fons, una taula de joc. Una taula de set i mig. El talladó, un home amb pell de color de safrà, porta manegues postisses fins als colces i belluga'ls diners amb tal llestesa, que semblen que fossin de foc i li cremessin les

mans, i una vintena d'homes que el volten, sens ordre; drets i assentats, amb els ulls fixos i lluents, tot de un cop es mouen, per treure'ls diners que s'enván amb el seu desig... Un moment de quited, ningú respira, cau una carta a la taula, tots es remouen nerviosos, i la calderilla corra a les mans del talladó, que crida tot seguidament... casin senyors... casin... i juguen hores i hores, i als que han perdut tot, disimulen, i quan ningú ho repara, marxen amb lo sanglot del renec a la boca, mentres tant un xabalet de trajo etxurat, balla, dalt d'un empostissat d'un metre de alsada, mentres el seu pare, esgarrapán una guitarra, li canta amb veu desveida, cançons amb castellá.

I la vetlla passa... Les converses decauen..., el xabalet ja no balla; son pare emfundant la guitarra es fa pas cap a la porta, aon la parroquia ja hi comença a desfilá; les dones embolican el coll de les criatures que amb els ulls mig tancats, ensopegan amb les cadires, fan el ploricó mentres els grans es despedeixen fins a la altre festa... i la sala va quedant sola.

Sols resta alla al fons la taula de joc. Els mateixos aspectes, las mateixes cares que retraten la fam de diners, i la veu enrogollada del talladó, cantant tot sovint... casin senyors... casin...

Un moço badallant de aburrimient apaga alguns llums que ja sobren...

Sortiu a fora. Carrerons foscos. El llum de la cantonada brilla inquiet. Frescó, quietut i entre les ombres, qui sap aont, els galls cantan cançons de matinada.

TOMÁS COLL.

(Dikuix de l'Autor)

APOSTA

En mig de la plaça Major, l'alcalde i l'agutzil estaven comentant aquella misteriosa aparició, que feia dies trsbalsava tot el poble, quan veigeren venir en Tomás del fons de la plaça.

En Tomás era guarda-bosc d'uns senyors molt rics que vivien a ciutat i junt amb la seva filla, habitaven una caseta prop de la carretera, un xic separada del poble.

En Tomás tenia fama de valent com havia demostrat moltes voltes, i mai havia cregut en aquell fantasma que ell creia enginy de contrabandistes.

— I doncs Tomás, que m'en dieu de l'aparició? — li preguntà l'alcalde.

En Tomás, somrigué amb aquella rialleta de desconfiança que li era tant propia i contestà: Mai ne soc vista cap de fantasma, no hi crec pas jo.

— Aquesta vegada fins jo l'he vista — respongué l'alcalde.

— Prou, prou — murmurà en Tomás no poguent-se aguantar una riallassa franca—grans i xics la por els fa creurer en bruixes. Digueu-me si hi ha quelcom a guanyar-hi i vos portaré el fantasma ben lligat, i veureu llavors com es lo que jo dic.

— Escoltéu Tomás? — digué l'agutzil agafant-lo per l'espatlla — voleu fer una aposta?

— Vos direu.

— Si vos me porteu aquest home o fantasma ben lligat, jo vos dono cinc unces, sino vos les perdeu. Esteu conforme?

— Aceptat, contestà en Tomás — veigent lluir devant seu les cinc unces, — avans de mitja nit vos el portaré.

En Tomás arribà a casa seva, es penjà la carabina al coll, ben carregada, i es dirigí carretera amunt, disposat a guanyar l'aposta.

Arribat a l'entrada del bosc s'endinzà fins que la sombra el feu invisible, i es posà al aguait. No es feu esperar gaire puix que amb pas seguit i recelós, passà per devant d'ell una visió qu'el feu somriurer. Era una dona.

Dicidit i amb pas cautelós li anà al darrera, quan de prompte la perdé de vista. s'hi anà atantsant poc a poc i oí remor de veus huma-

nes; escoltà amb atenció i descifrà el misteri: Eren amors amagats; això havia espantat a tot un poble; eren amors amagats i la trista historia de sempre; la donzella enganyada per les promeses del galant. S'hi atansà més i escoltà amb més atenció. Res torbava el silenci del bosc; no's movia ni un brí d'herva i una quietut majestuosa regnava per tot. Ara s'oïa clarament la veu d'ella demanant clemencia per aquell sér que venia a la vida, i que l'humanitat ingrata enviava sense nom.

En Tomás decidit a portar proves d'haver guanyant l'aposta, s'amagà i al sentir la remor de les passes d'ella que baixaba depressa, d'un salt li barrà el pas, li arrencà el vel que li cubria la cara i retrocedí espantat, al veurer que en l'aposta havia jugat sa propia honra. Aquella desgraciada era la seva filla.

.....

A la hora del plaç, l'alcalde i l'agutzil esperaven en Tomás amb interés de saber el resultat, més passà una bella estona, i veigent que en Tomás no apareixia, creient que hauria perdut, decidiren esperar l'endemà per anar-lo a trobar, saber el resultat i mofar-se de la seva valentia.

I en tant allà en la casa sola, havia penetrar el verdader fantasma de la desgracia. En Tomás sentia que una mà invisible l'ofegava i passaven les hores dropament i la nit es feia feixuga damunt d'ells. Cap dels dos gosaven obrir la boca. En Tomás amb els colces damunt la taula s'apretava el cap entre les mans, i la seva filla en un recó de la cambra plorava la culpa i la vergonya i penjada a la paret els canons de l'escopeta brillaven amb un brill sinistre; aixis els trobaren de bon matí quan l'alcalde i l'agutzil es presentaren, i quan aquest li digué amb mofa — I doncs Tomás, que us ha passat?

Ell alsà el cap i com prenent un determini es fregué cinc unces de la butxaca i deixant-les damunt de la taula sentint que se li feia un nus a la goia, digué amb veu tremola:

— He tingut por...

JOSEP ROIG I MAS.

Lloança de la camisa

Em plau la meua camisa
de fil — que és fresc i llisquent. —
Camisa, d'amor divisa,
vestia «tirant», vistent.

No pas d'un llexiu és neta
sino d'un rabeig d'argent;
ni eixuta amb escalforeta
sino voleiant al vent;

ni blanca d'una potinga
sino del solell batent.
En dur-la, l'ànima dringa,
que d'herbes la troba olent.

En ser que llustreja el dia
l'espill me'n refà l'esment.
Per rebre l'Eucaristia
és l'alba més escaient.

Es feta amb llí de la terra:
l'empremta pairal s'hi sent.
Quan sigui mon cos desferra,
serà casolà jaient.

GUERAU DE LIOST.

La nostra oració

Quan l'hora de la pau sigui arribada,
Moreneta del plàcit Montserrat,
no us oblidéu de Catalunya aimada,
d'arrencar-li'l dogal que dû posat.

Que per mai mes no resti una plomada
de Felip V tant mostrua heretat;
feu que la nostra terra aurïolada
poguem veurê del Sol de llibertat.

No'ns oblidèu, oh, Verge catalana!
Feu-nos a totes hores forts i ardits...
i una Patria sols nostra i ben ufana,

de tot el vostre Amor, Maria, ungits;
i siguèu Vos la nostra Capitana
al alliberâ'ls pobles oprimits.

ARTUR J. PALAU XIMENES.

L'ombra

Allargassada en terra
projecta's una ombra;
el delinqüent la goita
s'hi fixa i s'esborrona.

Quant mes ell se fa enrera
la veu mes a la vora;
si d'un plegat s'atura
tambe's para l'ombra.

Si avença l'home, avença
la negra acusadora,
allargassada en terra
com una bestia folla.

Perqui está net de culpa
no li fan res les ombres.

J. AYNE RABELL,

Salvador Messina

Eduart Vitale

Joaquim Wehils

MESTRES-DIRECTORS

TEATRE DEL LICEO

Amb motiu de la temporada anyal del nostre Gran Teatre, honorém aquestes planes amb els retrats d'alguns del artistes que componen la companyia d'òpera que vé actuant'hi desde últims de novembre amb aplauso i satisfacció del nombrós i escullit públic que quasi sempre ompla a curull l'espaïosa i elegant sala del Liceo, avui per avui, la millor d'Europa.

L'empresa Mestres ha volgut donar an aquesta tongada de funcions, un caient, dins de la varietat, marcadament d'una escola determinada, i aixís haurém pogut fruhir tot el sentiment de l'obra de Massenet, i coneixer alguns cantants francesos, que per un mal entés amor patri, no havian mai passat les fronteres de sa casa.

Les estrenes anunciades forsa interessants; la direcció confiada al Mestre Vitale, ajudat

pels mestres Wehils i Messina i un conjunt d'artistes de primera categoria, quins poc mes o menys ja anunciárem en un dels nombres anteriors, tot fa que el nostre amic Mestres haigi vist nodrir-se la llista d'abonament amb els noms mes prestigiosos i coneguts de la nostra bona societat i de nostres millors *dilettanti*.

Tot esperant donar en una próxima crónica el nostre comentari, passem resenya de les repeses que s'han anat succeint de «La dannazione di Faust» per la Passine Vitale, en Macnez i en Viglione Borghese; de «Manon» per la Vix i l'Schippa; de «Rigoletto» per la Paretto, en Macnez i en Viglione Borghese; de «Thaïs» per la Vix i en Battistini; de «Aida» per la Campiña, la Lahowska, l'Eguillor en Mangeri i en Bettoni; de «Werther» per la Passini Vitale i l'Schippa; de «Il Barbiere di Sivi-

Josep Palet
Dugen Eguileor
Joan Noté

Angel Masini-Pieralli

Tito Schipa
Matías Battistini

Domenec Viglione Borghese

Héctor Dufranne
Vicens Bettoni
Umbert Macnez

Genoveva Vix
Graziella Pareto
Gemma Bossini

Lina Pasini Vitale
Blanca Bellincioni-Stagno
Sonie Daxant

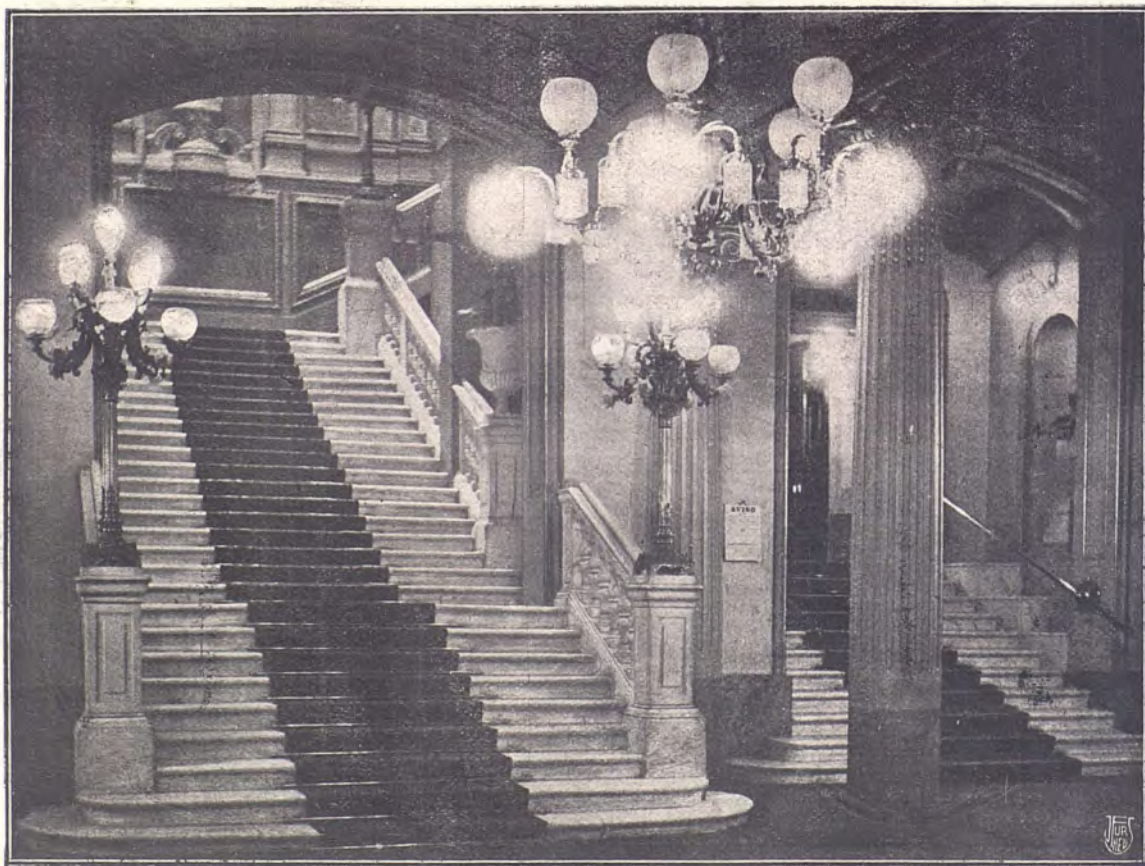
Aga Lahowska
Rosina Storchio
Fidela Campiña

glia» per la Paretto, l'Schippa, en Viglione Borghese, en Masini Pieralli i en Rebonato de «Don Giovanni» per la Paretto, la Passine Vitale, la Bossini, en Macnez, en Battistini, en Massini Pieralli i en Rebonato; de «La Favorita» per la Lahowska, en Macnez i en Massini Pieralli; de la «Traviata» per la Storchio, en Macnez i en Battistini; de «L'Africana» per la Campiña, l'Eguillor i en Noté; de «Fra-Diávolo» per l'Schippa, en Massini Pieralli i en Rebonato i de «La Boheme» per la Storchio, la Bossini, en Macnez, en Viglione Borghese.

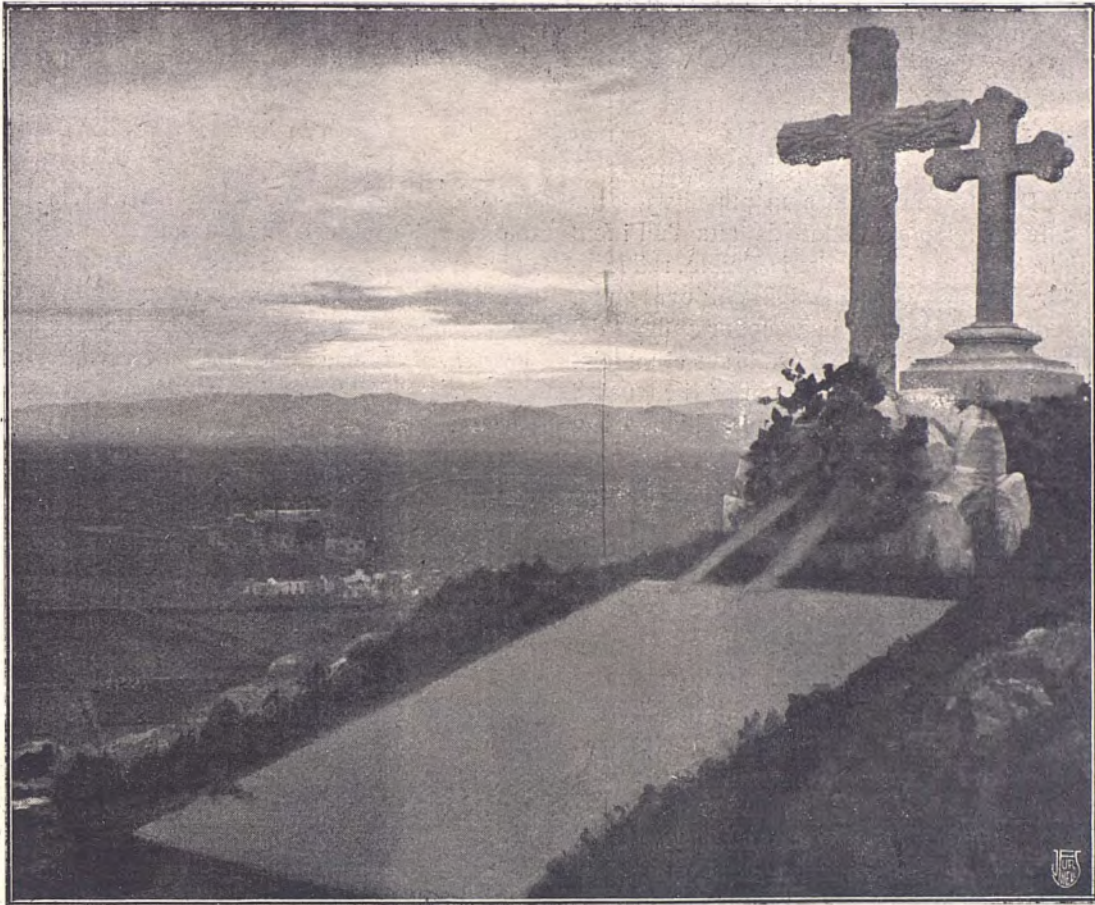
en Massini Pieralli i en Rebonato; totes ellesamb éxit.

També s'han presentat en la nostra primera escena lírica la senyoreta Suriñach; novella tiple lleugera d'agra, dable veu i simpatica figura que ha prest part en «Werther» i «Fra-Diávolo» i el baríton Sarobe, deixeble del gran Battistini, que debutà amb «La Favorita», i aquí li augurém un bon pervindre artistic. I ara es perém lasegona part de la temporada, amb las noves produccions amb la presentació de la companyia francesa, de tot lo que'n tenim referencies inmillorables.

ESTATUA DE LA MÚSICA I BESTIBOL.

(Fotografia del nostre redactor fotograf R. CARCASSONA)

Fot. RICARD CARCASSONA de la secció de fotografia del «Niu Artístic».

Nit de Novembre

Requiem.

Lleu, cendrosa i rosseganta
com les boires de tardor,
es la vesta sacrosanta
que'm posà Nostre Senyor.

De cascalls vaig coronada
que les flors ja s'han marcit,
i amb les mans servo apretada
una creu damunt del pit.

Pe'ls escons, les mares ploren
sèrs perduts al recordar,
les campanes qui'ls anyoren
totes, ai, quin somicar.

Dels dolors copso les perles
amb un beire alabastrí,
que el bon Deu espera haver-les
per poguer-les beneï.

I aixecant al cel la festa,
quan travesso'ls muts carners
deixo llenques de ma vesta
per les puntes dels xiprers.

† JOSEP MAS I CASANOVAS.

(Fragment inèdit de «Nocturnes».)

EL GESTE D'EN BATISTA

De festa major

En Batista va encendre un puro i va sortir del café contemplant abans de qua d'ull i fent el distret, la seva figura alta i robusta, reflectada clarament en el gran espill col·locat en un dels costats de la sala. I va quedar satisfet del curt examen. Verament no semblava el mateix. Amb aquell trajo negre que tan bé li esqueia i del qual en ressaltava la camisa blanca i el coll planxat al llustre, costava recordar al manyà brut de cara i estropelladament vestit dels dies de treball.

Amb el barret posat cuidadosament de gairell i tenint molta cura de no empolsar-se les sabates que grinyolaven a cada passa, es dirigí amb tota calma carrer amunt, vers l'era de cà'l Cinto on s'hi aixecava'l flamant envelopat del Casino «La Unión». La cara li resplandia de joia i el cor se li gonflava a l'esperança d'assolir ben aviat lo que de tan temps desitjava, lo que era el seu únic pensament des de feia més d'un any, lo que constituïa la il·lusió capdal de la seva vida: l'amor de l'Esperanseta del estanc, la noia més xamosa de la vila. Moltes i moltes voltes havia parlat seriament a la estanquera de la passió que per ella sentia, però mai havia rebut més resposta que unes rialles clares que sortien armonioses, com un enfilall de notes divines, per entre les dentetes blanques i menudes d'una boca roja i molsuda, i unes mirades torbadores que'l trasbalsaven per complet. I s'en prendava més i més cada dia, fins a sentir per ella una estimació tan gran, que en el seu cervell no hi cabia cap més pensament, com si en el món no hi hagués altra cosa que ella.

Però en aquell dia assenyalat se resoldria satisfactoriament l'assumpte i s'acabaria d'una vegada aquell continuat turment per a donar lloc a una felicitat grandiosa, immensa, que no més de pensar-hi ja'l feia estremir de goig i li esponjava'l cor d'una delícia inefable. Tots els rivals del poble quedarien xasquejats i vençuts, avergonyits i rabiosos alhora, al saber la sort d'en Batista... i més que cap altre, en Miquel fuster, el seu antic amic íntim, qui

era el que més havia fet per arreballar-li lo que ell volia, lo qu'estimava amb tota la força del seu gran cor verge d'amors. «Enguany si que seria una vera festa major la de la vila!» Si fins les campanes que al matí havien tocat llargament, li semblava que entonaven a plè aire, boges d'alegría, l'anunciació de les properes nocces d'en Batista i l'Esperanseta! I s'anava repetint les paraules d'aquesta quan el dissapte abans li havia demanat per centéssima volta que li respongués a la seva sincera demanda:

—Al ball de tarda de la festa, te'n donaré la resposta clara.

I havia acompanyat aquests mots amb tal somriure encantador i amb una tan acaroadora mirada dels seus ullasos negres, que en Batista en quedà encantat i plé de confiança.

Era per això que ell, tan descuidat en el vestit, havia tingut tanta cura de mudar-se. I per això mateix el seu caminar era més ferm i el seu cap s'adresava vers el cel i els ulls li brillaven i la boca se li obría en un dolç somriure. I notava en l'aire quelcom imprecís que feia viure esperansat i en tot ell una gran joia, com si l'ànima també li rigués en mig de tanta ventura.

Deixà les darreres cases del poble i enfilà per un petit corriol que portava a l'era. Sota del cel blau sense taca de núvol, s'aixecava l'envelat amb les seves múltiples antenes rematades per banderes groc-vermelles que'l ventifol feia tremolar lleugerament. El sol comensava a descendir vers la cresta de les muntanyes veïnes i abans d'anar-s'en a la posta, amarava de llum, com en un llarc i amorós bès de comiat, a tot el plà, ondejant dels blats ja granats i de color d'or, que esperaven remorosos la falç dels segadors i les mans de les pageses brunes que dintre pocs dies omplirien els aires de cançons i de rialles. En uns arbres propers uns ocells rellaven les millors de llurs passades i uns blancs coloms que passejaven majestuosament pel camí,

s'elevaven, amb sorollós batre d'ales, quan algun vianant s'acostava.

Gomensava a afluir gent a l'envelat. Les noies, totes mudades, lluint les robes vaporoses i de tons clars que acabaven d'estrenar, acompanyades de les mares que les seguien estarrufades, miràntels-hi encara si es notava qualche defecte que pogués esser en desmèrit del vestit o motiu de crítica per les amigues envejoses i cedaceres. Els joves amb el trajo nou i el barret de palla i els homes de edat amb el gec de les solemnitats i la gorra de seda, es dirigien també cap al ball que per tots constituïa el més preuat encant de la festa major. La canalla donava guany als neulers i venedors de llemenedures, de xufles i cacauets, i més enllà una colla de bordegassos s'apressava a endevinar inútilment el blanc d'un tir a la rodella.

En Batista, contemplant-ho tot amb gran satisfacció i saludant rialler a tots els passants, es dirigí a l'envelat. El músics ja eren al lloc que se'ls hi havia destinat en un dels costats, afinant els instruments sense posar-hi gran atenció, donant les derrerres xuclades al cigar i embrancats tots ells en interessantes conversacions que s'endevinaven picaresques per les rialles grasses i els gestes massa expressius. Pel mitg de la sala petjant la suau catifa, els sarauistes, ben satisfets i curosament pentinats, enraonaven entre ells, tot dirigint esguards inquiridors a un costat i altre, on, sentades en dues fileres de cadires de balca hi havien les dones; les balladores a primer rengle i les mares i acompanyantes en el segon. En el fons, davant de la porta i en una elevada plataforma enquadrada per uns vanos més o menys egipcis i presidits per un grop de cavalls d'or passat que representaven correr desbocats davant d'una decoració de jardins impossibles, hi estaven repapadament asseguts els primats del Cassino i la gent de «posició» de la vila. En la porta i en els passadixos, treient el cap entre els virolats cortinatges, els vells es preparaven a contemplar amb ulls complacents l'espectacle del sarau que'ls hi remembrava uns temps ja llunyans i sovint ben amargament anyorats.

En Batista anava repassant-ho tot d'un esguard joíós. De sobte, sos ulls lluien d'una faiso extranya, el cor li feu un salt i una gran

foguerada li pujà al cap enrogint-li roentment les galtes. En Miquel fuster i altres joves en rondaven a la Esperanceta, asseguda junt amb varies amigues en el fons de l'envelat. A les paraules que li dirigien els pretendents la estànquera prorrompia en grans riallades que semblava volguer ofegar amb el vano que amb deliciosa coqueteria es posava a flor de llavi. El pobre enamorat restà com pal-plantat en el seu lloc, sense notar les empenyes que'ls nou vinguts li donaven al passar per l'estretor de la entrada.

De cop, es girà sorprès a una veu clara i carinyosa que'l saludava.

—I doncs, Batista, que fas aquí parat? Què no trïes balladora?

Era la Merceneta de cà'l fuster, la germana d'en Miquel. L'interpelat li contestà distretament amb unes paraules tan fredes que a n'ell mateix, el deixàren extranyat. Notà com la noia s'allunyava tota contrariada i amb un núvol al seus ulls amanyagadors que's podia endevinar com un plor retingut que pugnava per esclatar. I en Batista quedà avergonyit d'aquella seva falta de politesa vers una simpàtica amiga que sempre li havia demostrat una bona voluntat.

Però en aquell moment la orquestra escometé les primeres notes del vals i la muralla de gent encuriosida va empenye el cap endavant fins deixar-lo a primer rengle dels espectadors, a frec a frec dels que ballaven i al costat del conserge que preferia vanament fer enretirar el públic. Les parelles tot giravoltant, passaven ràpidament pel seu davant, i entre elles la que formaven en Miquel i la Esperanceta, ben junts l'un a l'altre, diguent-li ell paraules gairebé a cau d'orella que ella escoltava amb marcada complacència. En Batista sentí una suor que l'amarava i tingué l'intenció de fugir d'aquell lloc perque notava que les sangs li bullien i els punys se li crispaven a l'impuls d'una gran rabia. Emperò, els peus clavats en terra no se li movien i, malgrat ell, tampoc hauria pogut sortir-ne per la gran gentada que darrera seu s'espesseïa. Varias voltes en aquell curt de temps la parella passà davant seu, i una vegada li semblà que en Miquel se'l mirava amb aire de burla. Amb els nirvis en tensió, esperà que passessin de nou, i allavors vegé ben clarament que'l fuster se l'esguarda-

va amb somriure maliciós i que deia unes paraules que feren esclatar a l'Esperanceta en una riallada. En Batista devingué groc d'ira i una lleu tremolor li feu flamejar les cames. En aquell moment el ball acabava i, cec de gelosia, ubriac de despit, empenyent a les parelles que anaven als llocs respectius i passant esverat entre mig dels joves que, tot bufant s'aixugaven la suor, es dirigí vers on se trobava en Miquel.

I l'escometé amb paraula dura, a la que contestà l'altre malagradosamente. I com de un mot en vingué un altre de més feridor encara, no tardaren els dos antics amics a abraonarse com dues feres. Es feu un gran rebombori en tot el ball. De peu dret al cim de les cadires, comentant la lluita, tothom cridava, mentres els mes decidits s'afanyaven a separar els dos rivals, lo que conseguiren després de molts esforços.

En Batista que seguí d'alguns amics s'en anava vers la porta, es girà un moment i vegé en el fons de la sala com la Merceneta de càl fuster plorava amargament, i la Esperanceta enraonava tota riallera amb un jove elegant, d'aires de ciutat, que li feia l'aleta.

L'aire fresc del cap-vespre l'asserena molt més que les paraules reflexives del moço de l'esquadra, molt amic seu, i de qualques coneguts que l'havien acompanyat.

De la passada batussa sols li havien quedat fortament marcats en la seva memoria els plors de la germana del rival i el comportament inexplicable de l'estanquera. I sentí ganes irresistibles de tornar a l'envelat, per a cerciorar-se d'una sospita que li acabava de neixer. Els seus amics volgueren-lo fer desistir tement un nou conflicte, però ell els donà paraula que no's ficaria per res a la sala, sino en els passadixos circulars. I se'n hi entrà. El ball estava en el moment màxim d'animació. Els balladors s'empenyien i es colpejaven sense poguer evitar-ho a causa del poc espai de que disposaven. Una atmòsfera pesada feia augmentar la calor. Els vanos es batten amb furia i als saraistes les gotes de suor els hi baixaven per la cara. Entre mig de les innumbrables parelles, vegé a la Esperanceta ballant

amb aquell jove desconegut, habillat exageradament a la darrera moda. Dançaven ben acostats, fints els ulls d'un als del altre, congestionats, pantejant trémuls de goig. L'esguard inquiridor de'n Batista els anà seguint entre la munió de caps que's breçaven al ritme d'una musica de tonada voluptuosa. De sobte, quedà boca-badant, no volguent donar crèdit a ço que'ls seus ulls astorats veien. Al mig del quadre de l'improvisada sala, en el lloc més apartat de la mirada del públic, els dos balladors, emportats potser per la passió del moment, s'havien ajuntat encara més i en un moiment ràpid, el foraster havia imprès un petò ardent en els llavis de foc de l'estanquera que, presa de sensual deliqui, pantejava plena de goig.

En Batista sentí com si a dintre seu s'enrunés quelcom que li era molt car, com si la marxa del seu cor és detingués sobtat, com si planés per damunt seu una irreparable dissort. Amb els ulls fets en el toldo que ondejava lleugerament, mirava sense res veurer, i en el seu cap sentia com un zum-zeig extrany, com si la orquestra fos llunyana i toqués quelcom incoherent. Abaixà'l cap i notà amb sorpresa que l'esguard suau i manyac de la Merceneta estava fixat sobre d'ell. Aquesta mirada el trasbalsà d'una faisò dolça, com un reny amorós que porta un penediment reparador i plé de promeses. Tombà els ulls vers allà on reposava l'Esperanceta enraonant amb l'elegant desconegut i no'n sentí cap recansa. I tornà a contemplar a la germana del fuster que, pàlida i ullerosa pel disgust passat, estava més gentil que mai. A darrera seu, en Miquel, roig de cara i amb els ulls foscos, contemplava irat a la parella que formaven l'estanquera i el feliç intrús.

Un sospir sortí del fons del pit d'en Batista i una idea de venjança per la burla soferta i de reparadora satisfacció a la seva actitud incivil, se li aferrà al pensament. A poc a poc sortí de l'envelat i s'en anà a la vila fent expressament una marrada pel camí dels camps. La nit era vinguda i d'enllà del plà sortia, tota roja, la lluna plena. Un ventet agradable feia breçar els camps de blat. En el cel hi parpel·lejaven els estels. En la gran quietut de la nit, s'oïa, confosa i llunyana, la remor de la orquestra, i es veia com en totes les cases del

poblat s'anaven encenent pausadament els llums.

I una gran claror es feu en el cervell d'en Batista i una dolça tranquil·litat vingué a posar la pau en la seva ànima llatzerada.

Al oïr el toc estrident del cornetí, la gent es remogué en actitud expectant. Seguint la tradicional costum, una magnífica toia de flors anava a adjudicar-se al millor ofertor, qui, també com de bon usatge, ne faria segurament ofrena a la joveneta preferida. Enfilat a la plataforma de la orquestra, l'individu més llest i de més paraules de la Comissió, presentava el ramell i en feia la propaganda amb paraules entusiastes, inquirint-hi, a voltes, alguns mots jocosos que amenitzaven la subasta. Un concurrent n'oferí cinc pessetes, un altre, sis i un tercer, déu. En Batista el feu pujar fins a dotze i el foraster a quinze, i així, sempre en amunt. La gent seguia amb interès aqueixa lluita, que havia quedat reduïda als dos contrincants, extranyada del gestic del manyà. Molts es temien ja que allò era no res menys que'l preludi d'una nova baralla entre ell i el fúster que semblava mirar-s'el inquiet des de'l seu recò. I l'oferia pujava. A deu duros havia arribat el foraster i encara en Batista n'oferí cinc pessetes més. El jove ciutadà feu un gestic d'ennuig i després d'una pausa s'en anà a seure tot diguent amb veu imprecisa:

—Seixanta pessetes!

—Seixanta cinc,—reprengué amantent l'altre.

Un silenci, i la veu, ja fadigada, de l'encantador:

—Seixanta cinc ne donen, seixanta cinc... No hi ha ningú que'n dongui més? Seixanta cinc... a la una, a les dugues... a les dugues i mitja, (aquí unes quantes rialles celebrant l'acudit)... a les... tres!

I entregà el ram al guanyador.

Tothom es posà de peu dret i alguns dissimuladament s'acostaren a en Miquel perquè temien un nou escàndol si, com era de preveure la toia anava a les mans de l'Esperanceta.

En Batista, tot cofoi per la batalla guanyada, atravessà la sala amb pas ferm i, en mig de la general sorpresa, entregà les flors a la Merceneta de càl fuster.

I entre els aplaudiments i els comentaris de la concurrència extranyada, la jova parella es llençà als giravols d'un vals airòs qu'en el seu honor la orquestra tocava. La Merceneta, emocionadíssima, radiant de joia, somreïa amorosament al manyà que, també tot torbat, no sabia lo que's deia. Però els dos cors parlaren clar i bé prou que s'entenen.

La Esperanceta, asseguda en la seva cadira, es mossegava rabiosa els llavis, roja de despit i de vergonya, semblant-li sentir a sobre seu les mirades burlones de tot el poble.

En Miquel vegé ben clara ja treta honrada i noble del seu antic company. S'aixugà els ulls que se li havien humitejat, i quan acabà el ball d'homenatge, sortí a l'encontre de la gentil parella i, en un bell gestic, oferí la mà an en Batista. I amb una ferma encaixada, feren les paus els dos amics.

JORDI CATALÀ.

Visió de guerra

(Del llibre en preparació
"Poemes de la Gran Guerra")

Ziczaguejen les trinxeres
com un llamp caigut de plà,
i pels homens, dintre d'elles,
passa'l temps i passa en và.

—

No s'hi veu rastre de vida
del costat a vigilar;
passen hores, passen dies,
sempre iguals i sempre en và.

—

Els d'aquí lluiten per França,
per Germania aquells d'allà,
i els ho diuen i rediuen
i s'ho creuen ben en và.

—

Lluitadors! No es per Germania
ni es per França aquet lluitar;
es per altres pobres coses
que doneu la vida en và.

—

Es per fer la via plana
dels marxants; dels que demà
passaràn per vostres terres
sense perdre'l temps en và.

R. FOLCH I CAPDEVILA.

1918.

ISTIU

Per a perfumar el niu
on el rossinyol reposa,
Deu vá fer un jorn d'istiu
sortir de terra una rosa
per a perfumar el niu
on el rossinyol reposa.

Día i nit el rossinyol
vetlla, gelós de s'aimía.
El pobre ocell tant la vol
que sens'ella 's moriria.
Día i nit el rossinyol
vetlla, gelós de s'aimía.

Quan la rosa aixeca els ulls
reviuats per la rosada,
l'ocell canta amb gais murmulls,
sa cançó mes estimada
quan la rosa aixeca els ulls
reviuats per la rosada.

Si lo lleuger papellò
damunt de s'aimía es posa
es un trist plany sa cançó
de son ánima gelosa
si lo lleuger papellò
damunt de s'aimía es posa.

Si 'l vent doblega la flor
que cap al cel s'enlairava
el pobre rossinyol mort
al peu d'aquella que aimava
si 'l vent doblega la flor
que cap al cel s'enlairava.

JOSEP CALZADA I CARBÓ.

EPÍLEC

Gavina estesa d'ales en llarga visió ascètica
El monastir, qui ama les ones salabroses,
Qui té encants i misteris d'una eclosió profètica
Que s'escampa pels claustres i celdes lluminoses.

Vela llençada aquí pel vent
De cara el mar—el blanc convent;
Barca de melodies, Psalms, i oracions,
Argenteria ardent,—racer de temptacions.

J. BAUCCELLS PRAT.

La noia trista

Els que per A. o per B. fem diàriament la mateixa ruta i passem pels mateixos llocs, al cap d'un quant temps, tenim fetes encara que no reconegudes un grapat d'amistats i coneixences de vista, amb la gent que com nosaltres transita cada dia pels mateixos carrers. Aquestes coneixences, tenen dos caires: el de l'antipatia i el de la simpatia. Hi han coneguts d'aquells — i ara parlo per observació personal — que sense poguer-hi fer més i sense sapiguer quina es la causa, sentim per ells una mena d'antipatia que va pujant de grau i es referma a mida que aneu veient-los més vegades. Em confesava certa persona, que, per no tindre el disgust de trobar a un subjecte completament desconegut, però que li era en extrem antipàtic veient-lo riure, havia modificat son itinerari, tot hi perdent temps amb la marrada que feia.

Ara, que'ls coneguts a l'inversa son més nombrosos que no els citats anteriorment. I per llei natural i humaníssima de la vida, les simpaties que pèl carrer puguin despertar-se en els homes, son sempre sofertes per la mitja part més bella de la Creació. Nosaltres, els més humils dels vianants, també entre les persones conegudes de vista teníem la nostra preferència. Era una noia. Una noia seriosa, vestida de fosc, d'ulls i cabells negres, la cara pàl·lida i l'esguard sempre caigut com pèl pes d'una tristesa. La vàrem calificar de «noia trista». La trobavem els dematins i tardes, sempre a la mateixa hora, puntual, pèl mateix carrer i sempre sola, amb la mirada esmortuïda, en tota ella un deixament de tristesa que fou lo que cridà nostra atenció i ens feu sentir la irresistible simpatia de que us parlava abans.

Prò ens intrigava en gran manera la seva serietat. Tot era capficar-nos en pensar si la pena d'ella era deguda a conflictes de família, a motius de salut o ve a la pèrdua d'alguna il·lusió, d'aquelles, que al esborrar-se del cor, s'enduen alguna filagarça...

N'hi ha de persones que si a la primera llambregada es veu que son d'una serietat fe-

rrenya, en un moment de debilitat, tenen un gest jovial, una mirada o un esboçat somriure, que donen a comprendre que dins d'ells, també hi ha una espurna d'alegria, encara que dissimulada. Però la «noia trista» no; prou l'observavem cada dia, per si veíem cap senyal delatadora; era endebades! Inmutable com una esfínx. el seu rostre donava sempre, la mateixa sensació: tristesa.

Resolguem doncs, practicar una de les Obres de Misericòrdia, «consolar al trist»; però no era tan fàcil el dir-ho com el fer-ho. S'hi prestava tan poc aquella serietat, que anaven passant setmanes i no ens decidíem del tot, fins que un dia... Va ésser quasi imperceptible. Va mirar-nos, i ens semblà veurè en son esguard un punt lluent, no diré d'alegria, sino d'una cosa que compreníem anormal. Però no mes fou la mirada; que el seu posat i caminar, era tant llàgüid i tan trist com sempre. I més decidits, acordàrem no passar ja més de l'endemà. Si; li parlàrem, li diríem quelcom, i si efectivament era presa de la tristesa, cercàrem paraules aconortadores i plenes d'esperança, que fossin un lenitiu per a la seva pena. I arribà l'endemà, i arribà l'hora de consuetut i oh l'admiració, interrogació i sorpresa que devia marcar-se en la cara nostra. La «noia trista» no anava trista, ni anava sola. Un jovincel li parlava ben apropet, i ella l'escoltava complascuda. La seva carona semblava un altra; més clara, rosada i somrienta; el seu caminar era més garbós i quan passà per davant nostre, vá mirar-nos, lluint-li una claror novella en llurs ninetes, que nosaltres calificàrem d'ironia. Varem romandre sorpresos, desconcertats i tristos, nosaltres que amb bon seny i millor humor, volíem gorir una tristesa sospitada! I en canvi ella, la seriosa, la trista, transformada per complert, somreia, contenta en aparença, del viure que's mostrava primaveral...

D'aleshores ençà, ens em proposat no consolar mai més, a cap «noia trista».

DANIEL FORNS I CARRERAS.

Balada de la noia qui cull molça

Per la RAMONA PUNTI

O donzella bruna i dolça
qui t'apartes dels camins
bo i cercant la fresca molça
vellutada, sota els pins.
O donzella matinera,
la del aire desinvolt,
que, llavan-te a la primera
claretat del raig de sol
i encar un poc ensenyada,
has fugit de la ciutat
i s'ha omplert tot de rosada
el teu front immaculat,
i en ser dalt de la carena
el teu cos s'es enardit
i has gustat la dolça ofrena
del cel blau, que has assolit
axecant les mans enlaire
(car el cel a tú s'et don)
i ets omplerta de la flaire
que tramunta del pregón
de les afraus misterioses
i dels somnis dels frondals
on els pins i les aloses
hi desclouen madrigals.
O la donzella preclara
que are cerca bosc endins
plançonets de l'etzevara
i pedretes d'or i brins
d'herba petita i gemada
i tanys florits d'arbriçons
i fins vol de l'ocellada
recollir belles cançons!
Jo prou sé que ets bona noya
i que estimes els germans;
jo prou sé que en tú, xiróia,
hi ha la gràcia dels infants;
pró no cerquis més, donzella,
ja la falda has curullat,
ara, obre la cistella
i treu prest el pá daurat
i aquí, prop dels pins, ben sola,
posa als llavis el mató,
prou l'esprit s'en aconçola
reposar de tal faisó.
I fins pensa amb aquell home

que amas tan calladament,
ran del cel será una aroma
pel teu cor magníficent
tota clara recordança
dels idilis autuminals,
plens de goig i d'esperança,
plens de vida i d'ideals.

O donzella bruna i dolça
que has deixat els bells camins
bo i cercant la fresca molça
vellutada, sota els pins,
baixa ja de la muntanya,
desde els cims saltironant,
pel camí et será companya
la claror forta i vibrant.
I quan siguis altre volta
pels carrers de la ciutat
i caminis desinvolta
deixant l'aire perfumat,
sentirán gust de pessebre
i adés en cada palpebre
reviurá el Dolç. Infantat.

MIQUEL SAPERAS I AUVÍ.

En elogi a l'hostalera

Omple el got bona hostalera
que'l teu vi val un tresor
i si't veig ben riallera
serà excelsa la dolçor:
omple'l got gaia hostalera
que'l bon vi desperta amor.

De la bota arreconada
que tu guardes al celler
deixa m'anima enjoiada
d'estrafalari, plaer:
no hi fa res, hi hagi vessada
que més pur, ja no pot ser.

Si d'amor sento ferida,
tot ritmant, ¡quin goig per mi!
Vaig sentint novella vida
d'un anhel somniós... diví:
omple el got dona ennoblida
perque't pugui beneir!

EMILI GRAELLS CASTELLS.

De la vida prosaica

El "Clown"

Per la cara estafeta del pobre «clown» en la que la pintura hi dibuixa una falça rialla, llisca silenciosament una llagrima, encara ressonen dins son cor els últims aplaudiments, fets, esforçats, del públic, i ell en son «camerino» sembla treure un pes de sobre podent-se trobar sol i lluny del brugit de la pista; acaba la funció de la tarda, i per la petita finestra del miser quartet, aon es veu dolçament un bocí de cel blau vermell encara de la posta de sol d'aquella tarda d'histiu, hi entra un raig de claror qu'il·lumina plenament el contrast format per la rialla que fingeix la pintura, i el sentiment del cor del pobre «clown». Son els recorts que venen en sa pensa al sentir els fets aplaudiments del públic, ja no es ell aquell que tan sols amb un gest feia riure a centenars de persones, ja no es aquell que amb una sola paraula alegrava a les multituds, i ell ho veu i ho reconeix, al posar solsament els peus a la pista ja's sent plé d'una fonda tristesa que l'imposibilita de donar impressió a les seves paraules i als seus moviments, no es el clown preferit del públic com en altres jorns de felicitat complerta, i ara sol en el «camerino», com grans d'un immens rosari va desgranant en sa memòria els dies de la seua vida...

L'infantesa ja ni sols la recorda, no la conegué ell l'infantesa, sols ve en son pensament que un dia vagant a l'etzar per camins i carreteres, vegé passar un carret d'aquells que moltes vegades havia vist ell en fires i festes i que porten l'alegria per arreu on passen conegué prou que dins el carret hi havia molts flocs i coloraines, i música, i pallassos, i altres coses que ell no sabia ni sols com nomenar-les, embaucat estava contemplant-lo quan mirant vers la finestra diminuta del carret vegé un rostre gentil que li somreia, no el coneixia ell el somriure bondados de l'infantesa, fet solsament a implorar un mos per caritat i contestat a reganys, aquell somriure infantivol l'atregué i com per instint caminà seguint aquell veïcol; recorda que vegé dos homes com se parlaven i que apropant-se-li un d'ells li indicà si volia seguir-los,

joia més gran no podrien donarli, poder estar aprop d'aquell ser rialler ell ho considerava com una gran mercé, ja que sols contemplant-la endolciria un poc els dies de la seua vida errant i vagabonda. Quan entrà al carret fou complerta la seua alegria, en un recó l'esperava aquell ser enriolat que abrigat amb una manta li feia senya que seies a vora d'ella; d'allavors ençà foren companys inseparables, i el «clown» recorda quan en les fires i festes de llogarets i viles la companyia ambulat hi treballava, allí tot era joia, ell alegre amb el rostre pintat grollerament i vestits virolats contava històries i feia jocs de mans, i tothom reia, i recordava a Fatma que vestida amb la malla amb virolada ombrella feia maravellosos exercicis d'equilibri, per el «clown» tot era felicitat en ses misèries puig Fatma era per ell l'única cosa, l'unic ser, l'unic amor, que li donava vida, i al recordar aquest bell nom sos llavis, involuntàriament, es desclouent i per si sols el nom pronunciaven... i seguint el rosari de sa vida recorda que després d'alguns anys i a carrec d'una empresa debutaven ambdós en el gran circ d'una ciutat alegre i bulliciosa, fou un immens triomf, el d'ell i el d'ella, trigant poc temps en ser els preferits del públic, que aclamava tant els perillosos exercicis de Fatma com els jocs i xistos del «clown», per ell tot era glòria, i recordant més, sent que son cor bat amb força i se li representa el cos de la gentil Fatma extes en mitj la pista, i recorda aquell rostre volgut estafet pel sofriment, l'abundosa cabellera xopa de sang, i recorda qu'aquells llavis morats per l'agonia s'obrien sols per dir son nom, i la debil abraçada... i el bes que ja no arribà a sa boca, i aquell contrast de la blancor puríssima salpicada de sang..., i el «clown» s'enutja i maleïeix al públic pensant si pot fer riure un cor amb sofriment i etern martiri, i recordant açó com en un extasi contempla el «clown» l'espai..., es veu parpellejar el primè estel, i deixodint-se s'alça com foll, la vista fitxa vers l'horitzó creient endevinar darrera el vidre el rostre rialler qu'encara el crida.—FELIP GRAU i ROS.

Fent punta

Donzella que fent puntes al coixí
et veig sovint feïnera: Qui diria
que sento no se qué dintre de mí
causat pel coixinet? Es gelosia?

No sé si és gelosia, pró sols sé
que'l tens damunt ta falda sonrosada,
i és verd com un jardí quan diu que vé
el temps mellor: la primavera ansiada.

I encara que'l coixí té'l seu dolor
de tantes punxadetes que li dones,
sent grát del seu dolç torment que com l'amor
barreja'l dói i el pler forces estones.

— Què hi fà—dèu dir content el coixinet,—
— que'm punxi diligenta, si amorosa
jo sé que damunt meu fà'l feixidet
que enroïlla en el meu front tan carinyosa? —

Ma vida igual, Teresa, es un coixí
xifrant en Tú l'aurifica esperança,
gosant en el plorar que'l fà llanguí
perque plorar d'amor és benanrança.

Què hi fà que l'agullonin barbrement
uns cors que no comprenen l'alegría
que com la punta aplega al pensament
i lluiràs, si Deu ho vol, un dia?

MIQUEL ALAMANY VILÀ.

El Pí de l'obaga

L'etzar llençà un pinyó molt gros al fons
d'una obaga, i restà allí de terra cubert fins
que'ls raigs del sol, donant-li vida el transfor-
maren en un xamós pí.

A mida que anava creixent, els violers i
demés flors bosquetanes, que pel seu entorn
florien, acabaren per perdre la vida, absorvi-
da per la fortalesa del pí, que les mirava amb
menyspreu i poca valia,

Passat un temps, en la copa frondosa del
arbre començaren a niar-hi tota mena d'aus
de rapinya que malmetien la caça de tots
aquells volts, que advertit per l'amo del bosc
manà que's tallés fins a la soca.

I tot l'orgull d'aquell arbre que s'havia es-
forçat en creixer sens posar compte que era
causa de la mort de moltes flors, era castigat
per una trista má de llenyater que li arrancava
la vida.

Aixis es l'home, quan a voltes arriba a
crear-se una posició a costa dels altres, l'or-
gull li fá menyspreuar als mateixos que li han
proporcionat, sens pensar que a voltes una
trista má de llenyater pot humillar-lo.

MIQUEL ROIG.

NOU DIA

En el jardí se sent cantar l'alosa,
i el cel ha deixat de sè estrellat,
i el dia neix, i l'home es desvetllat
per rependre la tasca profitosa.

La poncella es desclou esplendorosa;
el sol ix de l'Orient amb majestat
il·luminant la terra amb foc sagrat,
i comença la matinada hermosa.

La campana d'una església s'ou al lluny,
per sobre de l'enclusa el mall retruny
i la vida de nou es començada.

I després, quan la tasca es acabada
i el retruny de l'enclusa ja ha finit,
es mor el dia en la quieta nit.

JAUME DIVÍ TOLDRÀ.

Casolana

No es la sala del darrerera
en la qual, amb precaució,
hi havèu clos el finestrò
perque hi ha la calaixera,
la peça mes riolera
de totes les del pis, no...
Que per mi es el menjadò,
on tot va de pullaguera.

De mi os diré, que, tan franca
joia al cor m'encomana,
que, si la pobresa hi plana,
sembla'm que's l'únic qu'hi manca;
que m'apar estoig que tanca
la bellesa sobirana,
aixó que no l'engalana
mes que la pintura blanca...

Tant si està com no escombrada,
hi sè trobar-hi un encís
que fa, als meus ulls, fonedís
tot lo que te de migrada;
i, sent la que mes m'agrada
de totes les que hi ha 'l pis,
la contemplo sempre, aixís,
amb l'ànima extasiada.

EUSEBI RODRIGUEZ.

MARINA

Les ones, parpellejen, argentades,
acaronant l'aspresa bruna dels penyals;
al lluny s'oviren blanques curruades
de petites naus, joganeres com pardals.

L'oreig jolíu, es embaumat d'una flaire dolça;
del mar, reflexa 'l cel les lluiçors canviants
i, volcades en la sorra, verdejants de molça,
jauen les barques, bréçols orfes d'infants.

Trenen ses volades gracils les gavines,
enmirallant-se en les aigües cristallines
de l'espill vert-blau.

I d'un lleu mantell rosat, es envoltada
la clara volta, serena i soleiada
de l'immens palau.

JOSEP FLO.

Mataró, 4 d'Agost de 1918.

AL VOL

DUGUES PARAULES

Llegidor amable:

En aquestos moments de prova per Catalunya, ens cal fer constar, encar que ni la nostra revista ni l'entitat que representém sían polítics, que tots nosaltres sens excepció responém al dictat del cor, a les dugues paraules que resumeixen tot el nostre amor, tot el nostre pensar, al crit de «Visca Catalunya»; però endressen aquestes quatre ratlles per posar de relleu la campanya insidiosa que contra Catalunya i contra dos dels seus més significats representants, vé fent un colega foraster.

En la revista madrilenya «Nuevo Mundo» apareixen unes «crónicas de la semana», que

desde l'actuació d'en Cambó i en Ventosa han estat casi per enter dedicades an ells, censurant-los continuament i atribuint-los-hi inclús determinades parcialitats i favoritismes. Aixó no tindria res de important si aquestes cròniques vinguessin signades, puig al fi i al cap significarien un parer personal, més presentant-se com a treball de redacció pot significar una actitud envers nosaltres i els nostres homes que no podém admetrer, i que no la creiem per quant dins el consell i redaccions de Premsa Gráfica, hi conta Catalunya amb amics com l'Urgoiti, en Dionís Pérez i en Francés, que han donat repetides mostres

d'afecte a les idees i a les personalitats catalanes.

Ens creiem obligats a censurar a la dita revista, per quant aquesta, al escampar-se arreu d'Espanya, portant als demés pobles llevors d'odis i antagonismes falsos ha pogut fer aixecar contra nosaltres tots «els interessos creats» de les demés regions i tatxarnos de tot lo que'ls ha semblat bé. Rés prova més l'èxit d'aquesta campanya, que la continuació de la mateixa, amb les intervius del *Caballero Audaz*, i amb nous atreviments, com el que llegirem en un dels últims nòmbrs, en el que l'articuliste anónim pregunta ingenuament si *Catalunya creu que unicament es ella la sola regió d'Espanya capacitada per obtenir l'Autonomia*.

Si ningú ho ha fet abans, nosaltres li respondrem que SI, com ho vé demostrant amb

ses associacions culturals, polítiques i socials, amb actes de compenetració amb sos directores polítics com la Solidaritat, la Mancomunitat, l'Assemblea de parlamentaris i recentment les Assemblees per l'Autonomia, i també li dirém que NO están capacitades les demés regions (excepte Basconia) perquè encara no han demostrat amb cap acte, la seva personalitat, ni han sapigut treure la ronya del caciquisme, ni han volgut despertar-se de son endormiment.

Per acabar li dirém al susdit colega, que no pretenem establir polèmiques sobre política, sino unicament posar de manifest la seva malévola conducta i provar al mateix temps nostra germanor i nostre patriotisme. I ara llegidor pensa amb nosaltres, saluda al any nou. i ¡Visca Catalunya!

De casa

Malauradament tenim de tancar aquest nombre extraordinari amb la trista nova de la perdua del nostre bon amic i company en Ignasi Serratosa, com que en el proxí númeroensem parlar-ne extensament, tant sols avancem a la seva família la grandesa del nostre dolor per perdua tant irreparable.

E. P. D.

De la subvenció del Excm. Ajuntament per la compra de quadros de la exposició d'art derreraent cel-lebrada per nosaltres, han sigut favorecuts en Josep Fontana, Enric Muñoz Murató, Antoni Casá, Josep Riera, Josep Altés, Josep Pamies, Ricard Carcassona, Jaume Farre, Joan Girós i Cecili Oriol.

Correspondència

Donat el caracter d'aquet número deixem sense contestar tota la correspondència que tenim en cartera, en el número vinent contestarem tot lo que hi ha pendent.

Col·laboració

Aceptarem col·laboració forana i publicarem amb molt gust totes aquelles composicions que a nostre juí ne seràn mereixedores.

A n'aquest fi preguem que tots aquells que vulguin ajudar-nos, enviïn els originals en la forma acostumada a la nostra redacció i administració, Llibertad, 4.

No's retornen els originals.

El Cosell Directiu

del

Niu Artístic

desitja a tots els seus consocijs un bon any nou

La Directiva

*de la secció de fotografia, desitja als seus
consocijs i als llegidors de la revista en
general un bon any nou*

*La Redacció a aquesta revista
y*

La Directiva de la secció de lletres

vos desitja un bon any nou

Articles Fotogràfics

Casa Casellas

Inmens assortit en cambres i objectius
de les marques mes anomenades

Concesionari exclusiu per a Catalunya
i Balears de les inmillorables plaques marca

"IMPERIAL"

Carrer de Santa Agna, 4 Barcelona
TELEFON A 2220

Afeitem

AMB TOTA CURA, COMODITAT I HIGIENE

PERRUQUERIA COSMOPOLITA

a càrrec d'En JOAN CAMA

Saló montat a la moderna : Massatges facial
i elèctric : Cire-botes : Serveis a 0'25 ptes.

18, Rabmla Sta. Mónica, 18

Important Als socis del «Niu Artístic» s'els
farà condicions especials

Bachs & Casulleras

Tipografia
La Cervantina

Plaça Letamendi, 10 Barcelona
Teléfon 1626 G.

Fábrica de ferramentas
i joguines de fusta
DE

**Angel
Puigsubirá**

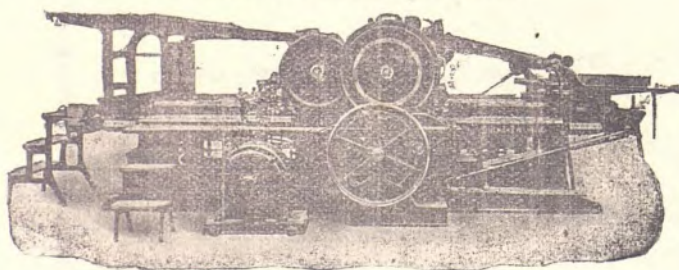
Carrer Córcega, 341

BARCELONA-GRACIA

Taller de construcció i reparació
de màquines

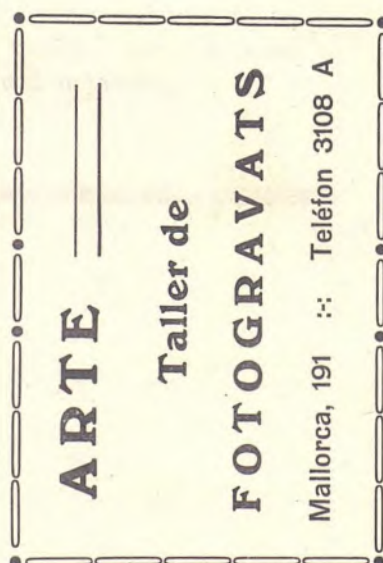
de
Pons i Silvestre

Especialitat en les de Arts Gràfiques
Traslats, Montures, etc.

PASATJE DE LA MERCÉ, 5
Teléfon A. 4852

BARCELONA

FABRICA D'OBJECTES AUXILIARS PER JOIERS .Palma de Sant Just, 12, 5nt-1.^a

TINTURA MORA
 es la mejor agua
 progresiva
 para **TENIR**
el Cabello.

Amb la pau tan desitjada
 vindrà la febre inventora,
 mes, jamai serà inventada
 cap *Tintura* tan preuada
 com és la *Tintura Mora*.

Venda, en les principals
 Perfumeries i Drogueries d'Espanya

LLIBRE NOU

En el llindar

Poesies d'en J. MARTÍ MONTEYS

Totes les llibreries **5 pessetes**

BAR "LAS EURAS"

El més familiar i
 més concorregut de Gracia
 (servei perfeccionat)

Plaça Rius i Taulet, 1

CAFÉ I BILLARS

Esmeralda

DE

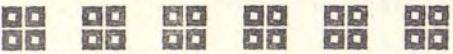
Ramon Fabregas

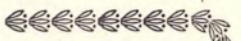
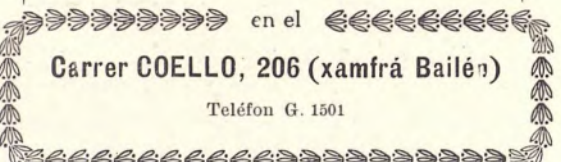
ESPECIALITAT EN SERVEI DE CAFÉ
 SERVICI A DOMICILI

Menéndez Pelayo, núm, 14
 (avans Torre. at de l'Olla)

BARCELONA - GRACIA

ETIQUETES PER TOTA CLASSE D'INDUSTRIES, Palma S^t. Just, 12, 5ta-1.^a

FONDA I BAR
 — DE —
Ramón Reus
 ■ ■ ■
 Torrent de l'Olla, núm. 69
 • Barcelona •

Marcelí Gelabert
PINTOR DECORADOR
 Casa especial en decorar
 habitacions d'estil o època
 — determinada —
 ••
 Degut al gran increment prè per
 el nou procediment de pintura de-
 corativa amb l'aparell perfeccionat
“AEROGRAF”
 s'ha montat un GRAN TALLER
 en el
 Carrer COELLO, 206 (xamfrà Bailén)
 Teléfono G. 1501

Gran Fotografia Bohemia
 — de —
Jordi García Prats
 P. del Sol, 13, 1er GRACIA
 (al balcó hi ha una bandera)
 Casa especial en reproduc-
 cions i ampliacions de retrats
 antics i moderns, aixís com
 també tota classe de treballs
 relacionats amb lo ram de fo-
 tografia.
 Varies fotografies d'aques-
 ta casa han estat premiades
 en varis concursos i exposi-
 cions.
 Nota. — Sols se retrata en
 diumenges.

 Extens i variat assor-
 tit en tota classe de
 — CALÇAT —
 Especialitat en Novitats
 — pera Senyora —

NOVITATS
 per a senyora, i
TALLER
 de Confeccions
 — de —
MANEL PERUCHO
 Carrer Dr. Ramón i Cajal, 2
 i Menéndez Pelayo, 102
 Teixits, Estampats
 Genres de punt
 Llenceria
 Llaneria, etc.

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Dia 1.er de Febrer de 1919 a les 6 de la tarda

ESTRENA DE

Jerusalém llibertada

Marca GIRAZZONI-FILM

La mes gran producció cinematogràfica
basada en el poema de Torquato Tasso

Mils de persones i caballs en escena

Admirable fotografia - Grans conjunts

EXCLUSIVA PER A CATALUNYA, BALEARS I ARAGÓ

JOSEP MUNTAÑOLA - Barcelona

Al igual que *FABIOLA* sols es projectarà en
el PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Al igual que *FABIOLA* sols es projectarà en
el PALAU DE LA MUSICA CATALANA

↻ Ribas ↻

Trajos

• Provença, 255 •

(prop del Passeig de Gràcia)

Barcelona